

Η ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΣΑΗΕΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ¹

του Πρωτοπρ. Κυριακού Τσουρού,
Γραμματέως τής Σ. Έ. επί τών αίρέσεων

(β' μέρος)

2) Τήν απόφαση 7380/20.12.1996 του Πρωτοδικείου Αθηνών **άκολούθησε έφεση στο Έφετείο Αθηνών**. Τό Έφετείο, μέ τήν υπ' αριθμ. 10.493/19.12.1997 απόφασή του, έπεκύρωσε τήν απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών και άποδέχθηκε τήν αίτηση του Νομάρχη Αθηνών για τήν διάλυση του σωματείου ΚΕΦΕ διότι «άπεδείχθησαν πλήρως, άφ' ενός μέν ότι ό σκοπός του περι όν πρόκειται σωματείου μεταβλήθηκε σε κερδοσκοπικό άπό μή κερδοσκοπικόν τοιούτον, άφ' έτέρου δέ ότι και ή λειτουργία του κατέστη παράνομος»².

Η Σαηεντολογία όμως άλλαξε τόν τίτλο της σε «Έλληνικό Ίνστιτούτο Διανοητικής και Σαηεντολογίας» και συνέχισε τήν δραστηριότητά της ως άστική εταιρεία, στους ίδιους χώρους και μέ τά ίδια πρόσωπα.

Σέ άλλη περίπτωση, τό ΚΕΦΕ άσκησε ποινική δίωξη κατά τών γονέων ενός μέλους του, καταγγέλοντάς τους για έξύβριση, συκοφαντική δυσφήμιση και προσβολή τής τιμής του ΚΕΦΕ και άπειλή. **Τό Τριμελές Πλημειοδικείο Αθηνών**, μέ τήν υπ' αριθμ. 37681/1997 απόφασή του, άθώωσε τούς κατηγορουμένους γονείς άπό τίς ως άνω κατηγορίες.

Έπίσης, ενώπιον του **Γ' Τριμελούς Έφετείου Αθηνών**, προσήχθησαν δεκαπέντε μέλη του ΚΕΦΕ, κατηγορούμενοι για «άπρόκλητη έμπρακτη έξύβριση άπό κοινού κατ' έξακολούθηση και κατά συρροή». Τό Έφετείο άποδέχθη-

κε ότι οί κατηγορούμενοι «προέβαιναν, μέ βάση συγκεκριμένο σχέδιο, σε συστηματική παρακολούθηση και συλλογή πληροφοριών μέ τά προσωπικά δεδομένα, πού άφορούσαν τήν ιδιωτική, κοινωνική, επαγγελματική και ύπηρεσιακή ζωή σημαίνόντων προσώπων τής δημόσιας κυρίως ζωής τής Έλληνικής κοινωνίας, όπως δημοσιογράφων (Β. Νταγκουνάκη, Γρ. Μιχαλόπουλου), θρησκευτικών λειτουργών (Αρχιεπισκόπου Σεραφείμ, πατρός Αντ. Αλεβιζόπουλου), δικαστικών λειτουργών (Αντ/λέα Α.Π. Σπυρόπουλου, Αντ/λέα Ιωάν. Αγγελή), Πολιτικών (Μ. Έβερτ, Αντων. Σαμαρά) κλπ. Άκολούθως προέβαιναν σε ταξινόμηση και καταχώρηση τών πληροφοριών αυτών σε έγγραφα και άτομικούς φακέλλους, τά όποια στοιχειά απέστειλαν και σε ξένα κέντρα πληροφοριών στην Άλλοδαπή. Οί ως άνω έέργειες τών κατηγορουμένων άποτελούν, κατά τήν κοινή αντίληψη, εκδήλωση προσβλητική τής τιμής τών προαναφερομένων προσώπων, ενέχουν καταφρόνηση προς τά πρόσωπα αυτά και στοιχειοθετούν κατά τήν κρίση του Δικαστηρίου, τό άδίκημα τής έξύβρισης μέ έργο».

Τό **Γ' Τριμελές Έφετείο Αθηνών**, μέ τήν άπό 11.5.1999 απόφασή του, δέχεται ότι «Σ' αυτές τίς προσβλητικές έμπρακτες έέργειες προέβαιναν μέ κοινή πρόθεση και συνεργασία άπό κοινού, όλοι τους, γνωρίζοντας τήν κατά τήν κοινή αντίληψη προσβλητικότητα τών ενεργειών τους αυτών για τήν ήθική και κοινωνική ύπόσταση τών άνω προσώπων, γεγονός πού προσβάλλει όπωσδήποτε τήν ύπόληψη, τιμή και προσωπικότητά τους».

Τελικά, τό δικαστήριο άποφάσισε νά παύσει όριστικά τήν ποινική δίωξη κατά τών

1. Όμιλία του, πού πραγματοποιήθηκε στην Αγία Πετρούπολη, στις 18.9.2014, στα πλαίσια τής Ζ' Διορθόδοξης Συνάντησης Δικτύου Πρωτοβουλιών Μελέτης Θρησκευιών και Καταστροφικών Λατρειών.

2. Απόφαση Έφετείου Αθηνών, 10.493/1997, φύλλο 18ο.

κατηγορουμένων διότι «οί παθόντες σέ βάρος τῶν ὁποίων τελέσθηκε τό κατ' ἔγκληση διωκόμενο ἀδίκημα τῆς ἐξύβρισης μέ ἔργο, δέν υπέβαλαν ἔγκληση κατά τῶν (κατηγορουμένων) ἐντός τῆς τρίμηνης προθεσμίας τοῦ νόμου, ἀπό τότε πού ἔλαβαν γνώση τῆς σέ βάρος τους πράξεως (ἄρθρ. 368§1, 361§1, 117 Π.Κ.)». Γί' αὐτό ἔπαυσε ὀριστικά τήν ἐαντίον τους ποινική δίωξη, λόγω ἐξαλείψεως τοῦ ἀξιοποιήσιμου.

Αργότερα, ἡ ὀργάνωση αὐτή ἐμφανίστηκε μέ νέο τίτλο ὡς «Ἑλληνική Ἐκκλησία τῆς Σαηεντολογίας». Μέ τόν τίτλο αὐτό ἐζήτησε ἀπό τό **Υπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων** τῆς Ἑλλάδος τήν ἄδεια λειτουργίας «**εὐκτηρίου οἴκου**».

[Ὅπως εἶναι γνωστό στήν Ἑλλάδα γιά νά ἀποκτήσει ἄδεια λειτουργίας «εὐκτηρίου οἴκου» μιά ὀργάνωση ἢ ομάδα ἀνθρώπων, πρέπει νά ἀναγνωρισθεῖ ὡς «γνωστή θρησκεία», ὅπως ὀρίζεται ἀπό τό Ἑλληνικό Σύνταγμα (ἄρθρο 13 § 2) καί νά λάβει ἄδεια λειτουργίας «εὐκτηρίου οἴκου» ἀπό τό Υπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων].

Ἡ Σαηεντολογία, μέ τήν αἴτησή της πρὸς τό Υπουργεῖο, ζητοῦσε τήν χορήγηση ἀδείας λειτουργίας «εὐκτηρίου οἴκου». Δηλαδή ζητοῦσε νά ἐνταχθεῖ σ' αὐτό πού τό Ἑλληνικό Σύνταγμα (ἄρθρο 13 § 2) χαρακτηρίζει ὡς «γνωστή θρησκεία». Αὐτή ἡ ἀναγνώριση θά ἐπέφερε στήν Σαηεντολογία ἰδιαίτερα ὀφέλη καί φορολογικές ἀπαλλαγές, ὅπως συμβαίνει στίς θρησκευτικές ὀργανώσεις, ἀλλά καί περισσότερη ἐλευθερία στή δραστηριότητά της.

Μ' αὐτή τήν αἴτησή της ἡ Σαηεντολογία ἀναιροῦσε ὁμως ἑαυτήν, ἀφοῦ τό ἔτος 1995, μέ ἐπιστολή πρὸς τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΚΕΦΕ, διαβεβαίωσε ἐπιμόνως ὅτι «Δέν εἴμαστε θρησκεία, δέν εἴμαστε, πολλῶ μᾶλλον αἵρεση»³. Ἀλλά καί μέ ἐπιστολή της πρὸς τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο ἢ Πρόεδρο τοῦ ΚΕΦΕ (23.6.1995) καί ἄλλο

ἡγετικό στέλεχος του (22.6.1995) ὑπεστήριζαν ὅτι εἶναι Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί καί ὅτι εἶναι ψευδής ὁ χαρακτηρισμός τῆς Σαηεντολογίας ὡς «αἵρεσης».

Εἶναι φανερό ὅτι ἐπρόκειτο περί μιᾶς ἀκόμη μεταμορφώσεως τῆς Σαηεντολογίας, ἐνός ἐλιγμοῦ, ὅπως συνηθίζει νά κάνει κατά καιρούς, γιά νά προωθήσει τίς θέσεις της, ἀνάλογα μέ τά συμφέροντά της, παραπλανώντας τίς Ἀρχές.

Ὁ Υπουργός μέ τήν ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. Α3-88/17.10.2000 ἀπόφασή του, ἀπέρριψε τό αἴτημα τῆς Σαηεντολογίας μέ τό αἰτιολογικό ὅτι «ἡ Σαηεντολογία δέν ἔχει θρησκευτικό χαρακτήρα καί ἐπομένως δέν μπορεῖ νά υπαχθεῖ στίς ὑπό τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Συντάγματος θεσπιζόμενες ρυθμίσεις». Ὁ Υπουργός στήν ἀπόφασή του σημειώνει ὅτι ἡ αἴτηση τῆς Σαηεντολογίας «δέν βρῖσκει νόμιμο ἔρεισμα οὔτε στό ἄρθρο 13 παρ. 2 τοῦ (ἑλληνικοῦ) Συντάγματος, οὔτε στό ἄρθρο 9 τῆς Σύμβασης τῆς Ρώμης»⁴.

Κατόπιν αὐτοῦ, ἡ Σαηεντολογία προσέφυγε στό **Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας τῆς Ἑλλάδος**, στίς 15.12.2000, ζητώντας τήν ἀκύρωση τῆς ἀποφάσεως τοῦ Υπουργοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, διά τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Χριστοδούλου, ἄσκησε παρέμβαση ὑπέρ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Υπουργοῦ μέ σειρά ἐπιχειρημάτων.

Καί ἐνῶ ἐπρόκειτο νά ἐκδικασθεῖ ἡ ὑπόθεση στίς 5.4.2000, ἡ Σαηεντολογία ἀπέσυρε, λίγες μέρες πρῖν, τήν αἴτηση ἀκυρώσεως. Τό ἀποτέλεσμα ὅλης αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως εἶναι ὅτι στήν Ἑλλάδα, σύμφωνα μέ τό Ἑλληνικό Σύνταγμα, τούς Νόμους καί τίς ἀποφάσεις τῶν Ἑλληνικῶν Δικαστηρίων, ἡ Σαηεντολογία **δέν εἶναι ἀναγνωρισμένη «γνωστή θρησκεία»** καί δέν δικαιούται νά διατηρεῖ «εὐκτήριο οἶκο», νά ἀσκεῖ λατρευτικές συνάξεις καί τελετές καί ἄλλες θρησκευτικές δραστηριότητες.

Κλείνοντας, πρέπει νά συμπληρώσουμε

3. Ἐπιστολή πρὸς τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 8.6.1995.

4. Ἐγγραφοῦ Υπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, 17.10.2000.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΑΝΤΟΝΑ Ένα φαινόμενο θρησκευτικής παρακμής

του Πρωτοπρ. Βασιλείου Γεωργοπούλου.
Επίκουρου Καθηγητού Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

Βασικό γνώρισμα του αρχαίου παγανιστικού κόσμου υπήρξε ή λατρεία ζώντων ή νεκρών ανθρώπων, ως θεών. Αναμφιβόλως, ή πρακτική αυτή ήταν ένα φαινόμενο ακραίας θρησκευτικής παρακμής του μεταπτωτικού ανθρώπου, που δεν είχε γνωρίσει τό φως του Χριστού.

Τό θλιβερό και παρακμιακό αυτό φαινόμενο δυστυχώς επανεμφανίστηκε και στά τέλη του εικοστού αιώνα μέ τή λατρεία και τή δημιουργία «Εκκλησίας» ως λατρευτικής κοινότητας για τή λατρεία ενός μεγάλου Αργεντινού ποδοσφαιριστή, του Ντιέγκο Μαραντόνα.

Φανατικοί θαυμαστές του δημιούργησαν τό 1998 τή λεγόμενη «Εκκλησία του Μαρα-

ντόνα» (Iglesia Maradoniana) κτίζοντάς του και ναό στήν πόλη Ροσάριο τής Αργεντινής, αφιερωμένο σ' αυτόν.

Σύμφωνα μέ στατιστικά στοιχεία υπολογίζεται, ότι ή παρακμιακού θρησκευτικού χαρακτήρα λεγόμενη «Εκκλησία του Μαραντόνα» αριθμεί περίπου 100.000 μέλη μέ παρουσία και στις ευρωπαϊκές χώρες Ιταλία και Ισπανία. Οί όπαδοί του έν λόγω μορφώματος έχουν αντικαστήσει τό χριστιανικό ήμερολόγιο, μέ δικό τους σύστημα χρονολογήσεως, γνωστό ως π. Ντ. και μ. Ντ. δηλαδή πρό και μετά Ντιέγκο.

Έχουν συγκροτήσει δικό τους δεκάλογο, μία έκ των έντολών του οποίου είναι τό νά δίνουν στά άρρενα παιδιά τους, τό όνομα Ντιέγκο. Έχουν επίσης δημιουργήσει δικό τους

ότι, ή Ίερά Σύνοδος τής Έκκλησίας τής Ελλάδος μέ σειρά Δελτίων Τύπου και ανακοινώσεων πρός τόν Έλληνικό λαό έχει ενημερώσει μέ πληρότητα για τόν χαρακτήρα τής οργανώσεως αυτής. Ειδικά έχει εκδώσει ανακοινώσεις για εκδηλώσεις τής Σαηεντολογίας μέ δήθεν κοινωνικό σκοπό (π.χ. αντιναρκωτικός άγώνας, μαραθώνιος δρόμος, έκστρατείες υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κ.ά.), καθώς και στήν περίπτωση διανομής έντύπων στό Έλληνικό Κοινοβούλιο.

Πληροφόρηση για τήν Σαηεντολογία έχει γίνει επανειλημμένα και από τήν «Πανελλήνια Ένωση Γονέων για τήν Προστασία του Έλληνορθόδοξου Πολιτισμού τής Οικογενείας και του Ατόμου».

Τέλος, στό περιοδικό «Διάλογος» (περιοδικό του «Διορθόδοξου Συνδέσμου Πρωτοβουλιών Γονέων») μπορεί νά βρεϊ κάποιος έμπεριστατωμένα άρθρα και πληροφορίες

για τόν χαρακτήρα και τή δραστηριότητα τής οργανώσεως τής Σαηεντολογίας.

Απ' όλα τά παραπάνω είναι πρόδηλο ότι ή Σαηεντολογία είναι πλέον γνωστή στήν Ελλάδα. Βεβαίως, εξακολουθεί νά δραστηριοποιείται κάτω από ποικίλους τίτλους και διάφορους τρόπους. Μετά όμως από όσα αναφέραμε (και τά όποια έχουν δημοσιευθεί εύρύτατα στόν Έλληνικό Τύπο) είναι γνωστή ή πραγματική της ταυτότητα. Νομίζω ότι είναι πλέον δύσκολο νά ένταχθεί κάποιος στήν όργάνωση αυτή υποστηρίζοντας ότι δεν έγνώριζε περί τινος πρόκειται και ότι ή ένταξη του σ' αυτή δεν συμβιβάζεται μέ τήν Όρθόδοξη πίστη του. Έαν επιθυμεί μπορεί νά αξιοποιήσει τήν πληροφόρηση που υπάρχει και κυρίως νά έρωτήσει τήν Έκκλησία. Έκτός εάν άλλοι λόγοι (και κυρίως ιδεολογικοί) τόν όδηγοϋν νά επιλέξει τήν ένταξη του σέ αυτή.

Η ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΚΑΙ Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

του κ. Κωνσταντίνου Παπαχριστοδούλου,
Προέδρου του Δ.Σ. τής Π.Ε.Γ.

(α' μέρος)

Κανείς δέν θέλει νά αρρωστήσει. Πιό πολύ όμως κι από τήν αρρώστια, ό άνθρωπος φοβάται τήν απειλή της.

Ό άνθρωπος πόνος και ό φόβος μπροστά στην ασθένεια υπήρξαν πάντα ένα πεδίο πρόσφορο για κερδοσκοπία και γενικά για εκμετάλλευση. Από τούς «κομπογιαννίτες» του Μεσαίωνα μέχρι τούς σύγχρονους έναλλακτικούς «θεραπευτές», ή επίδοση σε ασύστολες μεθόδους εξαπάτησης ασθενών ή συγγενών τους υπήρξε αποδοτικότητα. Όπως θά δοῦμε παρακάτω, ή εκμετάλλευση του ανθρώπινου πόνου δέν αποβλέπει μόνο στην κερδοσκοπία αλλά, πολλές φορές, αποτελεί ένα έξοχο μέσον χειρισμού του ανθρώπου.

Πρίν όμως από τήν παράθεση των σημαντικότερων μορφών έναλλακτικής «ιατρικής» θά πρέπει νά αναπτύξουμε, μέσα σε λίγες γραμμές, πώς αντιμετωπίζεται ό άνθρωπος

---

1. Ομιλία που πραγματοποιήθηκε στις 13 Ιανουαρίου 2014, στον Ι. Ν. Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, στα πλαίσια του Σεμιναρίου επί των αίρέσεων της Ι. Μητροπόλεως Καισαριανής, Βύρωνος και Υμηττού.

«Τετραγράμματο» για τό όνομα του «θεοῦ», τό οποίο συνδυάζει τό λατινικό αρχικό όνομα της λέξεως θεός και τόν αριθμό της φανέλας του Μαραντόνα και είναι γνωστό ως «D10 S». Είναι σαφές ότι πρόκειται για κακόγουστη ανάμειξη διαφορετικών στοιχείων θρησκευτικών και μή.

Αντικατέστησαν τήν χριστιανική έορτή του Πάσχα μέ τόν έορτασμό της 22ας Ιουνίου, ήμερομηνία κατά τήν όποία ό Μαραντόνα τό

ως ψυχοσωματική όντότητα στις διάφορες παραθρησκευτικές ομάδες και κυρίως στό «οικοδόμημα» της «Νέας Έποχής».

Βασική και θεμελιώδης αρχή της «Νέας Έποχής», που έχει τή βάση της στη Θεοσοφία και τόν Έσωτερισμό, είναι ή «όλιστική» θεώρηση του κόσμου. Τά πάντα αποτελούν έκφραση του «Όλου» και μέρος του «όλου» είναι ό άνθρωπος. Η ύπαρξη του ανθρώπου, όπως και όλων των όντων κατά τόν Έσωτερισμό, εκδηλώνεται συνήθως σε τρία επίπεδα: **Τό φυσικό, τό αστρικό και τό πνευματικό.** Τό φυσικό αντιστοιχεί στη γήινη πραγματικότητα, τό αστρικό αντιστοιχεί στον μεταφυσικό κόσμο των συναισθημάτων και για τό πνευματικό δίστανται οί απόψεις, συνήθως όμως αυτό αναφέρεται στη «θεία» πραγματικότητα. Φυσικά και τά τρία επίπεδα αποτελούν «εκδηλώσεις» της «Μίας Συμπαντικής Ένέργειας».

Στήν αρχή, ισχυρίζονται οί θιασώτες αυτών των μεθόδων, τά επίπεδα αυτά βρίσκονταν σε άρμονική αλληλεξάρτηση. Μέ τις «άρνητικές» όμως σκέψεις και πράξεις του

1986 είχε πετύχει νίκη στό Μουντιάλ έναντίον της έθνικης ομάδας της Αγγλίας. Στις έορτές του έν λόγω μορφώματος περιλαμβάνονται τά γενέθλια του Μαραντόνα, όπως και ή ήμερομηνία αναλήψεως καθηκόντων του ως προπονητή της έθνικης ομάδας της Αργεντινής.

Τό δικό μας τελικό σχόλιο γι' αυτή τή σύγχρονη μορφή θρησκευτικής παρακμής: «και έσται ή έσχάτη πλάνη χείρων της πρώτης» (Ματθ. 27, 64).

ό άνθρωπος διατάραξε αυτή την αρμονία! Αυτή ή διατάραξη οδηγεί στην ασθένεια πού κατά τη «Νέα Έποχή» δέν εἶναι κάτι φυσιολογικό. Ἐπιβάλλονται λοιπόν διάφορες «τεχνικές» καί «μυήσεις» προκειμένου νά ἀποκαταστήσει ὁ ἄνθρωπος αὐτή τήν ἀρμονία καί ἔτσι νά ἀποκτήσει τήν υἰεία του.

Στήν προσπάθειά τους νά ἐξηγήσουν τήν ἀλληλεξάρτηση τῶν τριῶν ἐπιπέδων, κάποιιο ἀποκρυφιστικοί κύκλοι τά παρομοιάζουν μέ τή δημιουργία μιᾶς φωτογραφίας. Στήν τέχνη τῆς φωτογραφίας ἔχουμε: τό πρὸς φωτογράφιση ἀντικείμενο, τό ἀρνητικό του, τό φίλμ καί τό θετικό, πού εἶναι ἡ τυπωμένη φωτογραφία.

Τό πρωτότυπο ἀντικείμενο (τό «ἀρχέτυπο») βρίσκεται στό πνευματικό ἢ θεῖο ἐπίπεδο. Τό ἀρνητικό του, τό φίλμ ἀντιστοιχεῖ στό ἀστρικό ἐπίπεδο. Καί τό θετικό του, ἡ τυπωμένη φωτογραφία, βρίσκεται στό φυσικό ἐπίπεδο τῆς πραγματικότητας. Ἐπομένως, ὁ κάθε ἄνθρωπος πού ζεῖ ἐπάνω στή γῆ δέν εἶναι πραγματικός, ἀλλά... ἡ φωτογραφία του! Τό πρωτότυπο βρίσκεται σ' ἓνα ὑπερβατικό πνευματικό ἐπίπεδο.

Εἶναι σημαντικό λοιπόν νά ξέρουμε ὅτι **για τόν Ἑσωτερισμό, εἶναι λάθος νά πιστεύει κανεῖς γιά τόν ἑαυτό του, ὅτι εἶναι κάτι μοναδικό, ὅτι ἔχει αὐθύπαρκτη ὑπόσταση.**

Συγκρίνοντας τήν περί ἀνθρώπου διδασκαλία τοῦ Ἑσωτερισμοῦ μέ τόν Ἰνδουισμό καί τόν Βουδισμό, διαπιστώνουμε ἐπίσης ὀλιστική θεώρηση τοῦ κόσμου. Ἐδῶ ἔχουμε νά κάνουμε μέ τήν θεωρία τοῦ Κάρμα καί τῆς Μετενσάρκωσης. Ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖ τμήμα τῆς «ὑπερ-συμπαντικῆς συνειδητότητας» πού ἔχει «ἐκπέσει». Ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι αὐτοτελές καί μοναδικό πρόσωπο ἀλλά, ἀφοῦ ὑποστεῖ ἓνα ἀτελείωτο ἀριθμό μετενσαρκώσεων, προκειμένου νά «ξεπληρώσει» τό κάρμα πού ἔχει συσσωρεύσει στίς προηγούμενες ζωές του, ἐξελίσσεται προκειμένου νά ἀπορροφηθεῖ καί πάλι ἀπό τήν ἀπρόσωπη «συνειδητότητα». Παρομοιάζεται δέ ἀπό κάποιες ὁμάδες ὡς μία σταγόνα πού πέφτει μέσα σέ ἓναν ὠκεανό.

Ἄν θεμελιώσουμε τήν ὑπαρξή μας στήν ἀποψη περί «ὀλιστικῆς θεώρησης τοῦ κόσμου», σύμφωνα μέ τόν μακαριστό π. Ἀντώνιο Ἀλεβιζόπουλο, φτάνουμε στό συμπέρασμα πῶς ἡ ζωή αὐτή δέν ἔχει νόημα. Σκοπός μας λοιπόν θά πρέπει νά εἶναι σ' αὐτή τήν περίπτωση ἡ ἐξουδετέρωση αὐτῆς τῆς ζωῆς καί ἡ «ἀπελευθέρωση» ἀπό τόν κύκλο, ὄχι μόνο τοῦ θανάτου, ἀλλά καί τῆς ζωῆς.

Καί στίς δύο περιπτώσεις, στόν Ἑσωτερισμό καί στόν Ἰνδουισμό/Βουδισμό, δέν ὑπάρχει διάκριση μεταξύ «κτιστοῦ» καί «ἀκτίστου»· μεταξύ δημιουργοῦ καί δημιουργήματος. Ἐχοντας λοιπόν ὑπ' ὄψιν αὐτή τήν θεμελιώδη ἀρχή μπορούμε εὐκολα νά κατανοήσουμε πόσο ἀπέχει ἡ περί ασθένειας καί πόνου ἀντιμετώπιση τῆς Ἐκκλησίας ἀπό αὐτή τῶν ὁμάδων τῆς «Νέας Ἐποχῆς». Καί αὐτό θά προσπαθήσουμε νά καταδείξουμε.

1. Ἡ υἰεία, ἡ ασθένεια καί ἡ θεραπεία της στίς παραθρησκευτικές ὁμάδες α) Ἑσωτερισμός καί «θετική σκέψη»

Ἀξίζει νά κάνουμε μιᾶ μικρή περιήγηση σέ διάφορες ὁμάδες καί σέκτες γιά νά δοῦμε πῶς ἀντιμετωπίζουν, κάτω ἀπό τό πρίσμα πού μόλις προαναφέραμε, τήν υἰεία, τήν ασθένεια καί τήν θεραπεία τῆς.

Διαβάζουμε στό βιβλίο «Μπορεῖς» τοῦ Ἀντωνίου Πισσάνου, ἰδρυτῆ τῆς «**Παραψυχο-Κοινωνιολογικῆς Ἐταιρίας Ἑλλάδος**»: «Μέσα σέ κάθε ἄνθρωπον ὑπάρχουν μεγάλες δυνάμεις αἱ ὁποῖαι διά τόν ἓνα ἢ τόν ἄλλον λόγον εὐρίσκονται ἐν λανθανούσῃ καταστάσει. Τάς δυνάμεις αὐτάς, ὡς καί τάς ιδιότητας τοῦ ὀργανισμοῦ μας, ἀγνοοῦμεν διά λόγους τοῦς ὁποῖους δέν ἐξετάζω τώρα. Κάθε λογική ἐπιθυμία εἶναι δυνατόν νά πραγματοποιηθῆ. Ἡ υἰεία, ὁ πλοῦτος, ἡ δόξα, εἶναι πράγματα πού μπορείτε νά ἀποκτήσετε. Ὁ γενικός κανὼν εἶναι ὅτι ὅ,τι ἡ καρδιά ἐπιθυμεῖ ἡ κεφαλή καί τά χέρια τῆς τό προσφέρουν»². Δέν ὑπάρχει μία δύναμη ἢ κάποιος “θεός” στόν ὁποῖο

2. Α. Πισσάνου, Μπορεῖς, σ. 14, παρά π. Ἀλεβιζοπούλου Ἀντωνίου, Ἀποκρυφισμός Γκουρουϊσμός «Νέα Ἐποχή», ἐκδ. Π.Ε.Γ., Ἀθήνα 1997, σ. 139.

μπορεί να αποβλέπει ο άνθρωπος· μέσα του βρίσκονται όλες οι δυνάμεις της δημιουργίας.

Παρόμοιες δοξασίες κηρύττει και τό «**Ινστιτούτο Παραψυχολογίας**» του **Γ. Βουλούκου**, πού στηρίζεται στην «παραψυχολογία» του Έντγκαρ Κέϋση και στον Πνευματισμό. Βασική μέθοδος σ' αυτή την κίνηση είναι ο διαλογισμός, πού αποβλέπει στην αναζήτηση «του σημείου φωτός και γαλήνης», πού μπορεί να φέρει τις «Θεϊκές δυνάμεις» σέ μιά «στιγμιαία συνειδητότητα», συντομεύοντας τό χρόνο: «*Αν μπορείτε να διαλογίζεσθε 15 λεπτά την ημέρα, μπορείτε να τακτοποιήσετε 10.000 ζωές*» (Εγχειρίδιο Νο 2, σ. 51-52). Μέ τό διαλογισμό δημιουργούνται «*χριστικοί κραδασμοί που μπορούν να επιτελέσουν θαύματα*».

Η οργάνωση «**Αρμονική Ζωή**» του **Ρόμπερτ Νάτζεμ** υπογραμμίζει επίσης τή δύναμη τής σκέψης: «*Στόχος του ανθρώπου είναι να γνωρίσει τον αληθινό του Εαυτό και να απαλλαγεί από τις "προσκολλήσεις" που προέρχονται από την ταύτιση με τη φύση του. Κάθε δυσχερής κατάσταση, αρρώστια, κ.ο.κ. προέρχεται από τις προσκολλήσεις μας, δηλαδή από την άγνοια της αληθινής φύσης μας*» (Η Ψυχολογία τής εὐτυχίας, σ. 321). «*Όταν πιστεύουμε ότι μπορούμε να είμαστε ευτυχείς και υγιείς, τότε θα έχουμε και ευτυχία και υγεία. Ο κόσμος μας είναι απλώς μια αντανάκλαση του τι πιστεύουμε για τον εαυτό μας, τους άλλους και για τη φύση του ίδιου του κόσμου*» (Αρμονική Ζωή 8/1985, σσ. 24-25).

Σύμφωνα μέ τόν **Χοσέ Σίλβα**, τόν ιδρυτή τής «**Μεθόδου Σίλβα**», υπάρχουν 4 «συχνότητες» ή «επίπεδα ἐγκεφαλικῶν ἐνεργειακῶν παλμῶν»: ὅταν εἴμαστε ξύπνιοι ἔχουμε 14 ἕως 21 παλμούς τό δευτερόλεπτο· βρισκόμαστε στό «επίπεδο **βήτα**». Ὅταν χαλαρώνουμε στό κρεβάτι μέ κλειστά τά μάτια βρισκόμαστε στό ἐπίπεδο ἡμιεργήγορσης μέ 7-14 παλμούς, πού ἀποκαλεῖται «επίπεδο **άλφα**». Στόν ὕπνο, τά ἐγκεφαλικά κύματα παρουσιάζουν 6 παλμούς. Τότε βρισκόμαστε στό «επίπεδο **θῆτα**». Ὁ βαθύτερος ὕπνος, μέ κάτω ἀπό 4 παλμούς τό δευτερόλεπτο

μᾶς μεταφέρει στό «επίπεδο **δέλτα**» (Εσὺ ὁ θεραπευτής, σ. 26). Στόχος τής κίνησης εἶναι τό ἐπίπεδο ἄλφα, πού κατά τίς δοξασίες τοῦ Σίλβα ἀναφέρεται στά ἐσωτερικά ἐπίπεδα νοητικῆς δραστηριότητας, «τὴν αὐτοσυγκέντρωση, τὴ διαίσθηση, τὴ βελτιωμένη λειτουργία σέ θέματα υγείας, τὴ μνήμη, τὴν ἐκμάθηση καὶ τὴν ἰκανότητα ἀνάκλησης πληροφοριῶν (Mind Control, ἑλληνικό ἔντυπο). Ἄν κάποιος εἶναι ἄρρωστος, δηλώνει «νοερά» τὴν ἐπιθυμία του γιὰ θεραπεία· τὴν «πεποίθησή» του πῶς αὐτό θὰ συμβεῖ καὶ ὁραματίζεται νοερά πῶς ἤδη συνέβη· αὐτό εἶναι ὄλο (Εσὺ ὁ Θεραπευτής σσ. 92-93). Ἄν, λόγου χάρη, κάποιος ἔχει καρκίνο, ἀρκεῖ ὁ «ὁραματισμός» ὅτι ὁ ὄγκος συνεχῶς μικραίνει καὶ ἐξαφανίζεται! Ἡ κίνηση ἰσχυρίζεται ἀκόμη ὅτι μπορεῖ κανεὶς νὰ σταματήσει καὶ τὴν αἰμορραγία τοῦ ἀσθενοῦς στὴν περίπτωση «ἀνοιχτῆς πληγῆς», ἀρκεῖ νὰ δονεῖ τὰ χέρια του πάνω ἀπὸ τὴν πληγή, νὰ φαντάζεται πῶς σταματᾷ ἢ αἰμορραγία καὶ νὰ πει δυνατά: «Δέν ὑπάρχει πόνος, δέν ὑπάρχει αἰμορραγία!» (Εσὺ ὁ θεραπευτής, σ. 104).

Ὅλες οἱ παραπάνω περιπτώσεις πού ἀναφέραμε κινοῦνται μέσα στό χωρὸ τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ τῆς λεγόμενης «**θετικῆς σκέψης**».

β) Ἰνδουϊσμός καὶ Γκουρουϊστικὲς ὀμάδες

Υπάρχει ὅμως καὶ ἓνα μεγάλο πλῆθος γκουρουϊστικῶν ὀμάδων πού ἐρμηνεύουν τὴν ἀσθένεια καὶ τὸν πόνο μέ βάση τὴ θεωρία τοῦ «Κάρμα» καὶ τῆς «Μετενσάρκωσης». Σύμφωνα μέ αὐτὴ τὴ φιλοσοφία, ἡ ἀσθένεια εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς συσσώρευσης «κακοῦ κάρμα» ἀπὸ προηγούμενη ζωὴ· ὁ πόνος τό ἴδιο. Ἡ διδασκαλία τοῦ Κάρμα ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο τό στοιχεῖο τῆς εὐθύνης, ἀφοῦ τὰ πάντα στὴ ζωὴ εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν πράξεων του σέ προηγούμενες ζωές, καὶ πρέπει νὰ τὰ ὑπομείνει μέ σκοπὸ νὰ «ξεπληρώσει» τό κάρμα του! Ὁ σουάμι Ἀμπεντανάντα, μαθητῆς τοῦ Ραμακρίσνα καὶ ἐντεταλμένος τῆς κινήσεως τοῦ Ραμακρίσνα στίς Η.Π.Α., ἀναφέρει: «*κάθε ἐνέργεια ἔχει αναγκαστικά τὴν ἀντίδρασή της ἢ τὸ ἀποτέλεσμά της, ἐτσι αὐτό*

αποτελεί επίσης κάρμα... Η λέξη κάρμα περι- κλείει και τα δύο: την αιτία και το αποτέλεσμα. Σ' αυτή την οικουμενική έννοια, κίνηση, έλξη, προσκόλληση στις μάζες, άμυνα... βάδισμα, θέ- ληση, ελπίδα και κάθε ενέργεια του σώματος, του μυαλού και των αισθήσεων, είναι κάρμα. (Abhedananda, Doctrine of Karma σσ. 17-18).

Πώς μπορεί όμως κάποιος, σύμφωνα με αυτές τις ομάδες, να ξεφύγει από τις προ- σκολλήσεις και να αποφύγει όχι μόνο τον ανθρώπινο πόνο, αλλά και τις αλληπάλλη- λες μετενσαρκώσεις; Η απάντηση είναι: με τον διαλογισμό και τη γιόγκα. Στην εποχή μας αυτές οι δύο απόλυτα ινδουιστικές τε- χνικές προβάλλονται ως πανάκεια για κάθε πρόβλημα του ανθρώπου. Η γιόγκα ιδιαι- τερα, παρουσιάζεται ως σωματική άσκηση που προσφέρει ευεξία και αναζωογόνηση. Άς δούμε όμως πώς παρουσιάζει τα απο- τελέσματα αυτής της τεχνικής ένας νέος που βίωσε μέσα στην αναζήτησή του, την ινδουιστική κοσμοθεωρία. Πρόκειται για τον Διονύση Φαρασιώτη, ο οποίος μέσα από τό βι- βλίο του: «Οί Γκουρού, ο νέος και ο Γέροντας Παΐσιος» εκθέτει με συγκλονιστικό τρόπο τα ταξίδια του στις Ινδίες και τις εμπειρίες του με όνομαστους Γκουρού, αλλά και με τον γέροντα Παΐσιο. Γράφει χαρακτηριστικά για την Γιόγκα: «Στην αρχή αισθάνεται κανείς όντως μία ευεξία και αναζωογόνηση. Υποβάλ- λεται όμως ν' αποδώσει αυτή τη βελτίωση σε κάποιες "κρυμμένες δυνάμεις", σε κάποια "μυστική σοφία" που υπάρχει κρυμμένη μέσα στις γιογκικές ασκήσεις – (άσάνες). Αυτό τό αίσθημα ευεξίας τό έχουν μόνο οί αρχάριοι. Οί πίο προχωρημένοι αντίθετα αρχίζουν να έχουν προβλήματα. Πόνους στη μέση, στά γόνατα, την πλάτη, στις κλειδώσεις. Οί άσάνες, αυτές οί περιέργες στάσεις, είναι άφύσικες για τό ανθρώπινο σώμα. Είναι έμπνευσμένες από τά ζώα, μιμοούνται τις στάσεις των ζώων. Νά μερικές: 1. Σαλαμπασάνα= ή στάση της ακρί- δας, 2. Κουκοντασάνα= ή στάση του κόκορα, 3. Ούτχαν Πριστασάνα= ή στάση της σαύρας και άλλα τέτοια περιέργα. Κάποιες από αυτές είναι πίο εύκολες, κάποιες πολύ δυσκολότε-

ρες. Για να κατορθώσει κανείς να "κάσει" σωστά σ' αυτές τις γιογκικές στάσεις, πρέπει να έξασκεϊται πολύ καιρό. Σιγά- σιγά, θά χα- λαρώσουν οί κλειδώσεις του σώματος και θ' αναγκαστούν με επίμονη βία, στά όρια των δυ- νατοτήτων τους, να στρίψουν άφύσικα. Άρκε- τοί τραυματίζονται έλαφρά ή βαρύτερα (ρή- ξη συνδέσμων, μηνίσκος, τραυματισμός των τενόντων). Χαλάν τά γόνατά τους ή τή μέση τους... Καθήμενος κανείς σ' αυτές τις στάσεις, άσκει πίεση πάνω στά έσωτερικά όργανα του σώματος, καρδιά, έντερα, συκώτι, πνεύμονες, αλλά ιδιαίτερα πιέζει, επιδρά στους ένδοκρι- νείς αδένες (τά Τσάκρας όπως λέγονται στην ινδουιστική όρολογία). Η πίεση αυτή διεγείρει τον αδένα (τις περισσότερες φορές), όποτε έχουμε υπερλειτουργία και έκχυση μεγάλης ποσότητας όρμόνης μέσα στο σώμα. Άλλες φο- ρές συμβαίνει ακριβώς τό αντίθετο»³.

Η λέξη γιόγκα προέρχεται από τη σαν- σκριτική ρίζα JUG, που σημαίνει κυρίως ένω- ση, δηλαδή σ' αυτή την περίπτωση ένωση με την υπέρτατη υπερβατική πραγματικότητα. Όπως λέει ο Γκουρού Σατυανάντα, Γιόγκα σημαίνει εμπειρία ένότητας με την έσωτερι- κή σας ύπαρξη. Αυτή ή ένότητα έρχεται μετά τη διάλυση της δυαδικότητας του νοῦ και της ύλης μέσα στην υπέρτατη πραγματικότητα. Όπως πολύ εύστοχα έπισημαίνει ο π. Άντων- νιος Αλεβιζόπουλος, «ο σκοπός της γιόγκα δέν είναι ή υγεία και ή ευεξία του σώματος, αλλά καθαρά θρησκευτικός. Ο γκουρού Σα- τυανάντα όμολογεί: «Θερμά σας παρακαλώ όλους τους ομιλητές και όλους αυτούς οι οποίοι την εξασκούν να μην υποβιβάζουν την γιόγκα κάτω του αληθινού σκοπού της. Εάν θέλεις να κάνεις γιόγκα μόνο για την ομορφιά σου, υπάρχουν γι' αυτό το σκοπό τα κέντρα ομορφιάς. Παρακαλώ πήγαινε σ' αυτά και μην έρχεσαι στα κέντρα της Γιόγκα. Εάν θέλεις επίσης να φορμάρεις το σώμα σου, υπάρχουν και κέντρα φυσιοθεραπευτικής αγωγής κα- θώς και άλλα παρόμοια μέρη να πας. Πήγαινε λοιπόν εκεί. Γιατί στα κέντρα της Γιόγκα θα

3. Φαρασιώτη Διονύση, Οί Γκουρού, ο Νέος και ο Γέρο- ντας Παΐσιος, Θεσσαλονίκη 2005, σσ. 382-383.

πρέπει μόνον ο σκοπός της ανάπτυξης της συνειδητότητάς σου να σε φέρνει. Μ' αυτό το πνεύμα και μόνο έχομε θέσει σε λειτουργία αρκετά ανά τον κόσμο Άσραμ, τα οποία πρόκειται να αναπτυχθούν για όλους αυτούς τους πνευματικούς αναζητητές που θα έλθουν να μείνουν σ' αυτά» (Γιόγκα 1/80, σ. 6). Τό ιδανικό της γιόγκα δέν είναι ή υγεία καί ή ευεξία, αλλά ή έξουδετέρωση του σώματος καί όλολκληρης τής προσωπικότητας του ανθρώπου. Είναι χαρακτηριστικός ό διάλογος μεταξύ ενός γκουρού καί του γερμανού έρευνητή F.W.Haack. Ό τελευταίος έπισκέφτηκε τό ναό τής γιόγκα στό Γκόρακ Νάτ καί ρώτησε τόν εκεί «ήγούμενο»: «Σουαμίτζι τί λές για τήν άποψη πως ή γιόγκα είναι ευεργετική για τή σωματική υγεία;». Ό γκουρού γέλασε μέ τήν καρδιά του καί απάντησε: «Νεαρέ φίλε, είναι χαρακτηριστικό για τους ανθρώπους της Δύσης να αναζητούν παντού κάποιο κέρδος». Τότε πήρε σοβαρό ύφος, έβαλε τό χέρι του στόν ώμο του Haack καί πρόσθεσε: «Νεαρέ φίλε, η γιόγκα είναι η τέχνη του να πεθάνει κανείς, όχι του να ζήσει»⁴!

Νομίζουμε ότι δέν χρειάζεται να έπεκταθούμε σε περαιτέρω έπιχειρηματολογία για να καταδείξουμε ότι ή τεχνική τής γιόγκα μάλλον βλάπτει παρά ώφελει τόν άνθρωπο.

Όπως νομίζω, έχουμε αντιληφθεί μέχρι τώρα, ότι οί έννοιες άνθρωπος, σώμα, υγεία καί ασθένεια σε κάθε παραθρησκευτική ομάδα παίρνουν διαφορετικό νόημα ανάλογα μέ τήν θρησκευτική ή φιλοσοφική διάσταση που τούς δίδεται. Τό θέμα είναι ανεξάντλητο καί γι' αυτό περιοριζόμαστε σε ένδεικτικές μόνο περιπτώσεις.

γ) Σαηεντολογία

Όλες οί ομάδες στίς όποιες προαναφερθήκαμε έχουν κέντρα καί δομές στή χώρα μας. Δέν πρόκειται για κάτι μακρινό ή ξένο προς τήν έλληνική πραγματικότητα. Άλλωστε ακόμη καί αν αυτό ίσχυε, υπάρχουν πολλοί τρόποι όπως είναι τό διαδίκτυο, μέσω των

όποιων όποιοσδήποτε μπορεί να γίνει κοινωνός τέτοιων θεωριών. Θα αναφερθούμε σε μία ακόμη σημαντική παραθρησκευτική οργάνωση στήν όποία, όπως ισχυρίζονται, ή ψυχική καί σωματική υγεία των μελών της, αποτελεί βασική ένασχόληση. Πρόκειται για τήν **Σαηεντολογία ή «Έκκλησία τής Σαηεντολογίας»**.

Τό βασικό έγχειρίδιο τής οργάνωσης είναι τό έργο «**Dianetics**» = «**Διανοητική, ή μοντέρνα έπιστήμη τής πνευματικής υγείας**», του ίδρυτή της Λαφαγιέτ Ρόν Χάμπαρτ. Τί προσφέρει στό έργο του αυτό ό Χάμπαρτ; Προσφέρει, όπως ισχυρίζεται, τήν «βάσιμη έπιστήμη», τής όποίας ή σημασία είναι μεγάλη, γιατί βελτιώνει τήν υγεία, τή νοημοσύνη, τήν ικανότητα, τή συμπεριφορά, τήν επιδεξιότητα καί τήν εμφάνιση του ανθρώπου. Μπορεί να θεραπεύσει τό 70% των ασθενειών του ανθρώπου, ισοπεδώνει έγκαύματα που προκλήθηκαν από άτομικές βόμβες!

Μέ τή θεραπευτική μέθοδο του Χάμπαρτ τό άτομο οδηγείται «στήν έπίγνωση όλων των πραγμάτων καί των λαθών, τά όποία θα μπορούσαν να έχουν έμποδίσει τήν άνοδο στό ύψος που του ανήκει... καλύτερη υγεία, ευτυχία καί μακροζωία – παράταση τής ζωής σε σχέση έκατό προς ένα για κάθε ώρα θεραπείας...»⁵.

Πως επιτυγχάνει λοιπόν ή Σαηεντολογία αυτή τήν τόσο θεαματική τεχνική μέ τά θαυματουργά αποτελέσματα;

Τό άτομο, λέει ό Χάμπαρτ, «είναι ένα πνεύμα που έλέγχει ένα σώμα μέσω μιās διάνοιας». Τό πνεύμα αυτό ονομάζεται «**Θήταν**» καί είναι «τό πρόσωπο». Όταν πεθάνει, έξέρχεται από τό σώμα καί τή διάνοια καί έπιστρέφει συνήθως σε έναν πλανήτη καί προμηθεύεται, κατά κανόνα, ένα άλλο σώμα του ίδιου τύπου, φυλής, ράτσας, όπως τό προηγούμενο. Ό «**Θήταν**» είναι ικανός να φτιάχνει χώρο, ενέργεια, μάζα, χρόνο. Έτσι τό σύνολο τής παγιδεύσεως, διανοητικής διαταραχής, ακόμη καί κάκωση- βλάβη- τραύμα, δομικός πόνος- μαρτύριο, είναι βασικώς στοχασμοί – σκέψεις

4. π. Αλεβιζοπούλου Αντωνίου, Αποκρυφισμός Γκουρούισμός «Νέα Έποχή», ένθα άνωτ. σ. 176.

5. Αλεβιζοπούλου Αντωνίου, Ψυχοναρκωτικά, έκδοση Γραφείου Αντιμετώπισεως Αιρέσεων τής Αρχιεπισκοπής Αθηνών, Αθήνα 1980, σ. 34

πού ένας θήταν κάνει καί κρατεί ακριβῶς τώρα, στον παρόντα χρόνο. Από όλα αυτά τὰ αποτυπώματα (**Engramme**) πρέπει ὁ ἄνθρωπος νά ἀπελευθερωθεῖ! Ποιά εἶναι ἡ «γέφυρα» πρὸς τὴν ἀπόλυτη ἐλευθερία ἀπὸ ὅλα αυτά τὰ αποτυπώματα; Τὸ Dianetics ἀπαντᾷ ὁ Χάμπαρτ· μέ ἓνα σύστημα βαθμίδων, ἀπὸ 0 ὡς 8, πού τὰ ὀνομάζει «δυναμικά». Ὁ ἄνθρωπος πού εἶναι ἀκόμη σέ ἀγνοσία (προκλήαρ), προσορίζεται νά ἀνέλθει σέ πλήρη πνευματικὴ ἐλευθερία. Θά ἐλευθερωθεῖ ἀπὸ τοὺς δισταγμούς, ἀκόμη καί ἀπὸ προηγούμενη ζωὴ καί μπορεῖ νά φτάσει μέχρι τοῦ σημείου νά μὴν ἰσχύουν γι' αὐτόν οἱ περιορισμοὶ τοῦ χώρου καί τοῦ χρόνου. Γιὰ νά ἐξιχνιάσει τὰ αποτυπώματα, ὁ Χάμπαρτ χρησιμοποιοῖ τὸ μαγικό κουτί, τὸ ἠλεκτρόμετρο (**E-meter**), τὸ ὁποῖο χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν κίνηση ὡς «βοήθεια γιὰ ἐξομολόγηση». Μέ τὸ ὄργανο αὐτὸ πού μοιάζει μέ ἓνα ἠλεκτρονικὸ ἀνιχνευτὴ ψεύδους, μετρῶνται οἱ ἀντιδράσεις τοῦ δέρματος κατὰ τὴ λεγόμενη «ἀκρόαση» (**Auditing**), μίγμα ἐξομολογήσεως καί ἀνακρίσεως.

Δέν θά ἐπεκταθοῦμε περισσότερο στίς θεραπευτικὲς μεθόδους τῆς Σαηεντολογίας. Θά περιοριστοῦμε στὰ ἀποτελέσματα ἔρευνας πού ἔγινε ἀπὸ εἰδικούς ἐπιστήμονες γιὰ λογαριασμό τοῦ κοινοβουλίου τῆς Βικτώριας στὴν Αὐστραλία. Ἡ ἐργασία ὀνομάστηκε Aderson Report καί ἀναφέρεται στὸ λεγόμενο «ἐπιστημονικὸ ἴδρυμα» τῆς ὀργάνωσης: «Τὸ Ἰνστιτοῦτο Χάμπαρτ ἰσχυρίζεται ὅτι εἶναι ἡ μεγαλύτερη ὀργάνωση στὸν κόσμος γιὰ τὴν ψυχοπνευματικὴ υἰγεία. Στὴν πραγματικότητα ὁμως ἡ μεγαλύτερη ὀργάνωση ἀνείδικευτων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνται μέ τὴν χρησιμοποίησι ἀπικίνδυνων μεθόδων, πού προσφέρονται ὡς ψυχοπνευματικὴ θεραπεία. Γιὰ τοὺς ἴδιους ἐπιστήμονες, ἡ σαηεντολογία «εἶναι ἐπιζήμια...ἡ πρακτικὴ τῆς ἐφαρμογῆς συνιστᾷ σοβαρὴ ἀπειλή γιὰ τὴν κοινωνία καί μάλιστα ἀπὸ ἰατρικὴ, ἠθικὴ καί κοινωνικὴ ἀποψη. Οἱ ὀπαδοὶ τῆς εἶναι παραπλανημένα ὄντα καί ὄχι σπάνια, ψυχικῶς ἀσθενῆ»⁶.

Εἴμαστε σέ θέση νά γνωρίζουμε ἀπὸ πρῶτο χερί-καί ἐννοῶ ἀπὸ πρῶτην μέλη τῆς ὀργάνωσης -, ὅτι οἱ ἐξαντλητικὲς «ἐξομολογήσεις» καί ὁ ψυχικὸς καί σωματικὸς χειρισμὸς τῶν μελῶν τῆς Σαηεντολογίας μπορεῖ νά ὀδηγήσουν τὸν ἄνθρωπο σέ ἀκραῖες καταστάσεις. Δηλαδή νά τὸν ὀδηγήσουν στὸ ἀντίθετο ἀποτέλεσμα ἀπὸ αὐτὸ πού ἐπιδιώκουν.

Ὡς κατακλείδα αὐτῆς τῆς περιήγησης στὸ χῶρο τῶν παραθρησκευτικῶν ὁμάδων καί τῶν καταστροφικῶν λατρειῶν θά ἤθελα νά προσεγγίσουμε καί τὴν νομικὴ διάσταση τοῦ θέματος. Ἐπ' αὐτοῦ σᾶς παρουσιάζω τὴν ἀξιολογὴ ἀποψη τοῦ Γεωργίου Σεργίδη, Διδάκτορος τῆς φιλοσοφίας τοῦ Δικαίου καί Δικαστῆ στὸ Οἰκογενειακὸ Δικαστήριον τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου: «Ἐάν μία ὁμάδα ἀνθρώπων ἀσχολοῦνται μέ διαλογισμούς, πού ἐπιφέρουν μεταβολές στὴν ψυχικὴ κατάσταση ἑνὸς ἀτόμου, τότε μπορεῖ νά ἐπηρεάσουν καί τὴν σωματικὴ του ἀκεραιότητα. Σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση, ἐκτός ἀπὸ συνταγματικὴ παραβίαση τῆς ποινικῆς καί ἄλλης νομοθεσίας, γιατί οἱ ἰθύνοντες τῆς αἵρεσης ὑπεισέρχονται σέ τομεῖς τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, συνήθως τῆς ψυχολογίας καί ψυχιατρικῆς, χωρὶς νά εἶναι εἰδικοί ἰατροὶ καί ἔτσι ἀσκοῦν χωρὶς ἄδεια τὴν ἰατρικὴ μέ κίνδυνον τῆς υἰγείας ἢ ζωῆς τῶν θυμάτων τους. Ἀπόδειξη αὐτοῦ εἶναι ἡ ἀπαίτηση τῶν διαφόρων παραθρησκευτικῶν ὁμάδων ἀπὸ τοὺς μνηθέντες σ' αὐτές ὅτι χρειάζονται τὴν καθοδήγηση τοῦ γκουρού τους, δηλαδή τοῦ πνευματικοῦ καθοδηγητῆ τους, στὴν ἄσκηση τῶν διαφόρων μεθόδων διαλογισμοῦ, γιατί διαφορετικὰ μπορεῖ νά ἔχουν ἀρνητικὰ ἀποτελέσματα ὅπως ζαλάδες, παραισθήσεις, ἐμετοὺς, ψευδαισθήσεις, ψυχολογικὰ ξεσπάσματα, ἀϋπνίες, ἀμνησία, δυσλειτουργία ἔμμηνης ρήσης, ἀποδιοργάνωση σκέψης, δυσκολία στὴν ὀμιλία κλπ. Αὐτὸ τί σημαίνει; Ὅτι ἡ μέθοδος τοῦ διαλογισμοῦ ἐπεμβαίνει στὰ πεδία τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, ἐφόσον διαταράσσει τὴν ψυχικὴ ἰσορροπία καί ἠρεμία τοῦ ἀτόμου καί ὅτι ὁ γκουρού ἐκτελεῖ ἔργο ἰατροῦ. Ἐπίσης ἡ ἐπιβολὴ εἰδικῶν νηστειῶν, οἱ συνεχεῖς μεσονύχτιοι διαλογισμοί, κλπ. Μποροῦν νά

6. Αὐτόθι, σ. 36

**ΚΣΤ' ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΩΝ
ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΙΕΡΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ ΔΙΑ
ΘΕΜΑΤΑ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΙΑΣ
(Λαμία, 3 έως 5-11-2014)**

Μέ τή βοήθεια καί τή χάρη τοῦ Ἁγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ καί ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου Β', μέ τήν φιλοξενία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου καί μέ τή συμμετοχή Ἐντεταλμένων ἑννέα Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί ἑβδομήντα ἕξι Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Κρήτης, καί τῆς Δωδεκανήσου, πραγματοποιήθηκε, στή Λαμία ἀπό 3 ἕως 5 Νοεμβρίου 2014 ἡ «ΚΣΤ' Πανορθόδοξος Συνδιάσκεψις Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων διά θέματα αἱρέσεων καί παραθρησκείας», μέ θέμα: *«Ἐξωχριστιανικές, αἰρετικές καί ἀποκρυφιστικές θεωρήσεις περί τοῦ Χριστοῦ»*. Ἡ Συνδιάσκεψις μελέτησε τίς ποικίλες θεωρήσεις περί τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ ἀπό τίς ἐξωχριστιανικές, αἰρετικές καί ἀποκρυφιστικές ομάδες, οἱ ὁποῖες δραστηριοποιοῦνται στόν Ἑλλαδικό καί στόν ὑπόλοιπο Ὁρθόδοξο κόσμο.

Στήν ἑναρκτήρια τελετή παρέστησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Λαρίσης κ. Ἰγνάτιος, Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος, Γλυφάδας κ. Παῦλος, Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Δαμα-

σκηνός, Ἀρχιεπίσκοπος Λύδδης κ. Δημήτριος, Νευροκοπίου (Βουλγαρίας) κ. Σεραφεῖμ καί ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Καρπασίας (Κύπρου) κ. Χριστοφόρος.

Ἀκολούθησε ἡ πρώτη εἰσηγήσις τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Καρπασίας κ. Χριστοφόρου μέ θέμα: *«Ὁ Χριστός καί ὁ σύγχρονος θρησκευτικός συγκρητισμός»*. Ὁ εἰσηγητής μεταξύ τῶν ἄλλων ὑπογράμμισε ποία εἶναι ἡ διαφορά μεταξύ ἀλήθειας Ὁρθοδοξίας καί αἵρεσης. Πῶς οἱ αἰρετικοί διαστρέφουν τήν χριστιανική διδασκαλία καί τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ καί ἐτόνισε *«τήν εὐθύνη τῆς Ἐκκλησίας νά διαφυλάξει, νά διακηρύξει καί νά προβάλλει τήν ἀληθινή περί τοῦ Προσώπου Του διδασκαλία. Ἔτσι θά ἀποβῆ ἡ Ἐκκλησία θεραπευτήριον ψυχῶν καί αὐτό εἶναι τό βασικό ἔργον τῆς»*.

Σύμφωνα μέ τό πρόγραμμα, οἱ εἰσηγητές διαπραγματεύθηκαν τά ἀκόλουθα θέματα:

Ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτ. π. Βασίλειος Γεωργόπουλος, Ἐπίκουρος Καθηγητής τοῦ Α.Π.Θ. ἀνέπτυξε τό θέμα *«Οἱ περί τοῦ Χριστοῦ δοξασίαι τῆς ἀνθρωποσοφίας»*. Μεταξύ τῶν ἄλλων, ὁ εἰσηγητής ὑπογράμμισε ὅτι *«στόν χῶρον τῆς ἀνθρωποσοφίας ὑπάρχει μία πρωτο-*

ὀδηγήσουν τό ἄτομον ὄχι μόνο σέ νευρική κατάρπωση, ἀλλά καί σέ σωματική ἐξασθένηση, μέ ἀποτέλεσμα νά χάνει βάρος συνέχεια καί νά καταρρεῦσει. Καί αὐτό ἀποτελεῖ ἐπέμβαση στόν τομέα τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης. Ἐπέμβαση στόν τομέα τῆς ἱατρικῆς ἀποτελεῖ καί ἡ προσπάθεια νά διακοπεῖ ἡ ἱατρική θεραπευτική ἀγωγή ἢ νά ἀποτραπεῖ ἡ καταφυγή στήν βοήθεια τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης. Δέν μπορεῖ ἡ δῆθεν «θεραπευτική» τεχνική ἑνός αὐτόκλη-

του, μή ἐπιστήμονος νά θεωρηθεῖ ἀσφαλῆς μέθοδος γιά νά θεραπεύσει τήν ἀσθένεια ἑνός ἀσθενοῦς»⁷.

(Τό τέλος στό ἐπόμενο).

⁷ Σεργίδη Γ. Α., «Παραβιάσεις Συνταγματικῶν Ἀτομικῶν Ἐλευθεριῶν ἀπό Νεοφανείς Αἱρέσεις καί Παραθρησκευτικές Ὁμάδες», στό «Καταστροφικές Λατρεῖες στό Φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας καί ἡ Νομική ἀντιμετώπισή τους», Πρακτικά τῆς Η' Πανορθόδοξης Συνδιάσκεψης Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν γιά θέματα αἱρέσεων καί Παραθρησκείας, ἔκδοσι Π.Ε.Γ. Ἑλλάδος-Κύπρου, σσ. 256-257.

φανής περιφρόνηση τῶν ἱστορικών δεδομένων τῶν Εὐαγγελίων καὶ ὅτι οἱ βασικές θέσεις R. Steiner, γιὰ τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ οὐσιαστικά ἀποτελοῦν μία ἀποκρυφιστική, ἀνιστορική νεογνωστικοῦ τύπου φαντασιώδη κατασκευή, στήν ὁποία ἐνσωματώθηκαν θεμελιώδεις παραδοχές τοῦ ἀνθρωποσοφικοῦ οἰκοδομήματος».

Ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτ. π. Κυριακός Τσουρός, Δρ. Θ., Γραμματέας Σ.Ἐ. ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων, ἀνέπτυξε τὸ θέμα «Νεοπαγανιστικές θεωρήσεις περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ». Ὁ εἰσηγητὴς ἀφοῦ ἀνέλυσε μὲ λεπτομέρεια τίς διάφορες τάσεις στὸν νεοπαγανιστικό χῶρο σχετικά μὲ τίς δοξασίες περὶ Χριστοῦ, τόνισε ὅτι «ὄσοι ἀπὸ τοὺς νεοπαγανιστὲς δὲν ἀρνοῦνται τὴν ἱστορική ὑπαρξη τοῦ Χριστοῦ, τὴν παραχαράσουν. Τὸ βέβαιο εἶναι ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τοῦ νεοπαγανισμοῦ δὲν εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τῶν Εὐαγγελίων, δὲν εἶναι ὅπως θὰ τὸν ἤθελαν οἱ διάφοροι νεοπαγανιστὲς, ἱστορικό πρόσωπο μὲν, ἀλλὰ ἐθνικός ἐπαναστάτης ἢ σοφιστής. Ἀκόμη δὲν εἶναι μυθικό ἢ ἀλληγορικό κατασκευάσμα. Δὲν ἦταν Ἕλληνας ἢ Ἀπολλώνιος Τυανέας, θεώρηση πού σαγηνεύει Ἕλληνες ὀρθοδόξους ἐμφορούμενους ἀπὸ ἐθνικιστικά αἰσθήματα καὶ πάνω ἀπὸ ὅλα δὲν ἀνήκε σὲ κανένα ἀρχαιοειδωλολατρικό πάνθεον».

Ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμ. π. Ἐφραίμ Τριανταφυλλόπουλος Δρ. Θ., ἀνέπτυξε τὸ θέ-

Σημείωση τῆς Σύνταξης

- Τὰ ἐνυπόγραφα ἄρθρα ἐκφράζουν τίς ἀπόψεις τῶν συγγραφέων τους.
- Οἱ ἀναδημοσιεύσεις σχολίων ἢ πληροφοριῶν ἀπὸ ξένα ἢ ἑλληνικά περιοδικά καὶ ἄλλα ἐντυπα ἢ τὸ διαδίκτυο δημοσιεύονται μὲ κάθε ἐπιφύλαξη, ἀφοροῦν σὲ ἀπόψεις καὶ δὲν στοχεύουν στήν προσβολή ἢ στήν ἀπομείωση τῆς τιμῆς καὶ τῆς ὑπολήψεως τῶν προσώπων, στὰ ὁποῖα ἀναφέρονται καὶ τὰ ὁποῖα σεβόμεθα δεόντως.
- Τὴν εὐθύνη γιὰ τίς ἐκφραζόμενες ἀπόψεις στίς δημοσιεύμενες ἐπιστολές φέρουν ἀποκλειστικά οἱ ἐπιστολογράφοι καὶ ὄχι ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπή.
- Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευση, κατόπιν ἀδείας ἀπὸ τὴν Διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ.

μα «Ὁ Χριστὸς τῆς Θεοσοφίας». Αφοῦ παρουσίασε λεπτομερῶς τίς περὶ Χριστοῦ δοξασίες τῆς Θεοσοφίας τόνισε ὅτι «σύμφωνα μὲ τὴ Θεοσοφία ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι μία ἀπὸ τίς ἐμφανίσεις τοῦ «κοσμικοῦ Χριστοῦ» δηλαδή τοῦ «ἀπροσώπου Ἐνός», τῆς «συμπαντικῆς θείας Οὐσίας», παρούσας στὸ σύμπαν καὶ σὲ κάθε ἄτομο. Καμία σχέση δὲν ἔχει ὁ «Χριστὸς» αὐτὸς μὲ τὸν ἱστορικό Ἰησοῦ Χριστό τῶν Εὐαγγελίων καὶ τῆς Ἐκκλησίας, τὸν γεννηθέντα ἐν Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας καὶ ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου παθόντα, ταφέντα καὶ ἀναστάντα. Ἄλλωστε πίστη τῆς Θεοσοφίας εἶναι ὅτι: «στὸν Θεὸ τῶν χριστιανῶν στὸν Πατέρα τοῦ Ἰησοῦ, στὸν δημιουργὸ δὲν πιστεύουμε. Ἀπορρίπτουμε τὴν ἰδέα Θεοῦ προσωπικοῦ» (Μπλαβάτσκι).

Ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτ. π. Κωνσταντῖνος Παπαθανασίου, Δρ. Θ., ἀνέπτυξε τὸ θέμα «Ἄλλος μὲν ὁ Χριστὸς, ἄλλος δὲ ὁ Ἰησοῦς. Ἀλλοιωμένες προσεγγίσεις τοῦ Θεανθρώπου στήν πρωτοχριστιανικὴ Ἐκκλησία ἕως καὶ σήμερα». Ὁ εἰσηγητὴς, ἀφοῦ ἔκανε μία λεπτομερῆ ἀναδρομὴ στήν ἱστορία τῶν αἰρέσεων, τόνισε ὅτι «ἡ ἀπόπειρα ἀλλοιωμένης προσεγγίσεως τοῦ θεανδρικοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ σωτηριώδους ἔργου του ἔχει διαχρονικό χαρακτήρα καὶ ἀνάγεται ὡς τοὺς πρωτοχριστιανικούς χρόνους, τέτοιες προσεγγίσεις ἐμμέσως εἶναι καταγεγραμμένες στὰ ἱερά κείμενα τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἡ ἀπόκρυφη ἀποκαλυπτικὴ γραμματεία τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας εἶναι ἀπτόδειγμα αὐτῆς τῆς παραχάραξης. Ἡ Ἐκκλησία κλήθηκε καὶ ἀργότερα νὰ ἀντιμετωπίσει τίς μεγάλες γνωστὲς αἵρέσεις τοῦ δοκητισμοῦ, τοῦ ἀρειανισμοῦ, τοῦ νεστοριανισμοῦ, τοῦ μονοφυσιτισμοῦ, τοῦ υἰοθετισμοῦ, τοῦ θεοπασχισμοῦ κ.λπ., οἱ ὁποῖες ἀλλοίωσαν τὴ Χριστολογία τῆς καὶ ἐπομένως τὴ σωτηριολογία τῆς. Ἐπίσης στὰ νεώτερα χρόνια, κυρίως στὸν δυτικό χῶρο, μὲ τὴ χρήση τῆς ἱστορικοκριτικῆς μεθόδου, ἀναζητεῖται ὁ «ἱστορικός Ἰησοῦς» ἀπορρίπτοντας τὴν ἐκκλησιαστικὴ δογματικὴ παράδοση».

Ὁ τελευταῖος εἰσηγητὴς Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτ. π. Σωτήριος Ἀθανασούλιας, ΜTh, ἀνέπτυξε τὸ θέμα «Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἡ αἴρεση τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά». Ὁ εἰση-

γητής παρουσίασε μία τεκμηριωμένη ανάλυση τῶν δοξασιῶν τῆς Ἑταιρείας Σκοπιά σχετικά μέ τό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μεταξύ τῶν ἄλλων τόνισε ὅτι «ἡ ἔταιρία «Σκοπιά» τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβᾶ διαστρέφει πλήρως τή διδασκαλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς, προβάλλοντας μία συγκεχυμένη ἀντίληψη περί τοῦ Χριστοῦ, παρόμοια μέ αὐτή τοῦ ἀρχαίου ἀρειανισμοῦ. Γιά τούς ὁπαδούς τῆς ὁ Ἰησοῦς Χριστός δέν εἶναι ὁ Θεός δημιουργός τοῦ σύμπαντος κόσμου, ὁ μόνος Σωτήρας καί ὁ ἔσχατος Κριτής του, ἀλλά εἶναι ἀπλᾶ ἓνα δημιουργήμα τοῦ Ἰεχωβᾶ, ἓνας διάκονος καί ὑπηρέτης του, ὁ ὁποῖος ἀναλαμβάνει νά ἀσκεῖ προσωρινούς ρόλους. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὅμως ἐμφανίστηκε στόν κόσμο καί στήν ἱστορία δέν εἶναι ὁ ἀληθινός Θεός πού ἔγινε ἄνθρωπος γιά τή σωτηρία μας, ἀλλά ἓνας τέλειος ἄνθρωπος καί τίποτε παραπάνω, ὁ ὁποῖος δέν ἔχει τή δυνατότητα νά παρέχει πραγματική σωτηρία».

Μετά τό πέρας τῶν ἐργασιῶν τῆς, συνέταξε καί ἐνέκρινε ὁμοφώνως τά ἀκόλουθα Πορίσματα:

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

1. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία βασιζέται στήν ἀκλόνητη πίστη, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι «ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ τοῦ Ζῶντος». Αὐτός ὁ Ἰδιος ἀποκαλύφθηκε ἀρχικά ὡς «Ἄσαρκος Λόγος» στους Δικαίους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καί μετέπειτα εἰσηλθε στόν κόσμο καί στήν Ἱστορία ὡς «Ἐνσαρκος Λόγος», καί τέλειος ἄνθρωπος καί ἀναμάρτητος, γιά τή σωτηρία μας. Σύμφωνα μέ τίς ἀδιάψευστες μαρτυρίες ὅσων γνώρισαν τόν ἐνανθρωπήσαντα Υἱό καί Λόγο τοῦ Θεοῦ καί εἶδαν τή δόξα Του, ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ὁ Ἀληθινός Θεός, ὁ μόνος Δεσπότης καί Κύριος, ὁ Πρῶτος καί ὁ Ἐσχατος, ἡ Ἀρχή καί τό Τέλος, τό Α καί τό Ω. Εἶναι ἡ μοναδική ὁδός πρὸς τόν Πατέρα, ὁ αἴτιος τῆς σωτηρίας καί τῆς θεώσεώς μας.

2. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, καθοδηγούμενη ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα, πιστεύει καί ὁμολογεῖ τόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, σύμφωνα μέ τόν Ὅρο τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, «τέλειον τόν αὐτόν ἐν θεότητι καί τέλειον τόν αὐτόν ἐν ἀνθρωπότητι, Θεόν ἀληθῶς καί ἄνθρωπον ἀληθῶς τόν αὐτόν ἐκ ψυχῆς λογικῆς καί σώματος, ὁμοούσιον τῷ Πατρί κατὰ

τὴν θεότητα καί ὁμοούσιον τόν αὐτόν ἡμῖν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, κατὰ πάντα ὅμοιον ἡμῖν χωρίς ἁμαρτίας... ἐν δύο φύσεσιν ἀσυγχύτως, ἀτρέπτως, ἀδιαιρέτως, ἀχωρίστως γνωριζόμενον...».

3. Σέ ἀντίθεση μέ τήν πίστη καί τήν μαρτυρία τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, οἱ ἐξωχριστιανικές, αἰρετικές καί ἀποκρυφιστικές θεωρήσεις περί τοῦ Χριστοῦ, στηρίζονται στους ἔωλους συλλογισμούς τοῦ σκοτισμένου νοῦ τοῦ ἀνθρώπου τῆς πτώσεως, μέ τούς ὁποίους σχετικοποιεῖται ἡ ἀλλοιώνεται καί διαστρέφεται ἡ ἀλήθεια γιά τό Θεανδρικό Πρόσωπο καί τό ἔργο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτό ἔχει ὡς συνέπεια τόν ἀποπροσανατολισμό καί τήν ἀπομάκρυνση τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τόν κύριο σκοπό τῆς ὑπάρξεώς του, πού εἶναι ἡ κατὰ χάριν ἔνωση καί κοινωνία του μέ τήν πηγὴ τῆς ζωῆς, τόν Ἀληθινό Τριαδικό Θεό.

4. Κάθε ἀπόπειρα νά ἀλλοιωθεῖ ἢ καί νά ἀκυρωθεῖ ἡ μοναδικότητα τοῦ Θεανδρικοῦ Προσώπου τοῦ Κυρίου, δηλαδή ἡ καταγεγραμμένη καί ζῶσα διαχρονικῶς ἀποστολική ἐμπειρία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος, ἀναμφιβόλως εἶναι ἀναίρεση τοῦ σωτηριώδους ἔργου τοῦ Χριστοῦ καί ὀδηγεῖ σέ πλάνη.

5. Τέτοιες ἐσφαλμένες αἰρετικές προσεγγίσεις ἐμφανίζονται ἤδη ἀπό τούς πρωτοχριστιανικούς χρόνους καί ἀναφέρονται στά ἱερά κείμενα τῆς Καινῆς Διαθήκης καί στή Γραμματεία τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία μέ τίς Οἰκουμενικές καί τίς Τοπικές Συνόδους καί μέ τό ἔργο τῶν Θεοφόρων Πατέρων τῆς ἀντιμετώπισε μεγάλες αἱρέσεις, οἱ ὁποῖες ἀλλοίωσαν τήν Χριστολογία καί ἐπομένως τήν Σωτηριολογία τῆς. Στά νεώτερα χρόνια, κυρίως στόν δυτικό χῶρο, μέ τή μονομερῆ χρήση τῆς ἱστορικοκριτικῆς μεθόδου, ἐμφανίζεται ὁ Χριστός μόνο ὡς ἱστορικό πρόσωπο καί παραγνωρίζεται ἡ περί Αὐτοῦ ἐκκλησιαστική δογματική παράδοση.

6. Σύμφωνα μέ τήν ὀρολογία τῆς Θεοσοφίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ μία ἀπό τίς βασικές ἐκφράσεις τῆς «Νέας Ἐποχῆς», ὁ Χριστός δέν εἶναι ἓνα μοναδικό καί ἀνεπανάληπτο πρόσωπο, δηλαδή ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἀλλά εἶναι μία «κατάσταση», στήν ὁποία μετενσαρκώνονται

κατά καιρούς διάφοροι «φωτισμένοι διδάσκαλοι». Καμία σχέση δεν έχει ο «Χριστός» αυτός με τον ιστορικό Ίησού Χριστό των ιερών Ευαγγελίων και της Έκκλησίας, τον γεννηθέντα εν Βηθλεέμ της Ιουδαίας και επί Ποντίου Πιλάτου παθόντα, ταφέντα και αναστάντα. Άλλωστε, ή Θεοσοφία διακηρύσσει ότι «στόν Θεό των Χριστιανών, στόν Πατέρα του Ίησού, στόν Δημιουργό, δεν πιστεύουμε. Απορρίπτουμε την ιδέα Θεού προσωπικού» (Έλενα Μπλαβάτσκι).

7. Άλλη χαρακτηριστική αλλοίωση του Θεανθρώπινου Προσώπου του Χριστού συντελείται και στό σύστημα της Άνθρωποσοφίας, πού προέρχεται από τή Θεοσοφία, τό όποιο άρνεϊται ή διαστρεβλώνει τήν Άγιογραφική περιή του Χριστού διδασκαλία. Χρησιμοποιώντας ως κύρια πηγή τά φανταστικά αποκρυφιστικά «Άκασικά άρχεϊα», ύποτιμᾶ τό Πρόσωπο του Χριστού και συνδέει αυτό με ανιστόρητες, νεογνωστικού τύπου, φαντασιώδεις κατασκευές περί Αυτού. Σύμφωνα επίσης με τίς δοξασίες της Άνθρωποσοφίας, καταργεϊται ή εμπειρία και ή βεβαιότητα της εν Χριστώ ελευθερίας και αντικαθίσταται από τον άτεγκτο έξαναγκασμό ενός άπρόσωπου, κοσμικού, φυσικού νόμου, πού ύποτίθεται ότι διέπει τά πάντα. Επιπλέον, ή εν Χριστώ σωτηρία μεταλλάσσεται σε μία διαδικασία έξελικτικής αυτοσωτηρίας.

8. Η εταιρία «Σκοπία» των «Μαρτύρων του Ίεχωβά» διαστρέφει πλήρως τή διδασκαλία της Αγίας Γραφής, προβάλλοντας μία συγκεχυμένη αντίληψη περί του Χριστού, παρόμοια με εκείνη του αρχαίου Άρειανισμού. Για τήν «Σκοπία», ό Ίησους Χριστός δεν είναι ό Θεός-Δημιουργός του σύμπαντος κόσμου, ό μόνος Σωτήρας και ό έξχατος Κριτής του, αλλά είναι απλώς ένα δημιούργημα του Ίεχωβά, ένας ύπηρέτης του. Ο Ίησους Χριστός, όπως εμφανίσθηκε στόν κόσμο και στην Ίστορία, κατ' αυτήν, δεν είναι ό αληθινός Θεός, πού έγινε άνθρωπος για τή σωτηρία μας, αλλά ένας «τέλειος άνθρωπος και τίποτε παραπάνω», ό όποιος δεν μπορεί να προσφέρει τήν σωτηρία.

9. Ο Νεοπαγανιστικός πολυθεϊσμός, ως αναπόσπαστο τμήμα της «Νέας Έποχής», έχει διατυπωμένες ανάλογες δοξασίες για

τό Πρόσωπο του Χριστού. Λόγω των πολλών και αντικρουομένων τάσεων στόν χώρο αυτό, είτε άρνεϊται τήν ιστορικότητά Του, είτε Τόν εντάσσει σε έθνικιστικά, έθνοφυλετικά, αποκρυφιστικά και πολυθεϊστικά πλαίσια. Είναι εύνόητο, ότι ό «Χριστός» του Νεοπαγανισμού, είτε θεωρεϊται ιστορικό πρόσωπο, κοινωνικός ή έθνικός επαναστάτης, είτε μύθος ή αλληγορία, δεν είναι ό Χριστός των Ευαγγελίων και της Έκκλησίας.

10. Ένώπιον όλων αυτών, παλαιότερων και συγχρόνων παραχαράξεων της αλήθειας για τό Πρόσωπο του Χριστού, ή Έκκλησία ευαγγελίζεται τήν μοναδικότητα της εν Χριστώ σωτηρίας, επαναλαμβάνοντας τούς λόγους της Αγίας Γραφής, ότι «ούκ έστι εν άλλω ουδενί ή σωτηρία· ουδέ γάρ όνομά έστι έτερον ύπό τον ουρανόν τό δεδομένον εν ανθρώποις εν ώ δεϊ σωθηναι ήμᾶς» (Πρξ, 4,12). Η Συνδιάσκεψη προτρέπει τό όρθόδοξο πλήρωμα να πιστεύει, να γρηγορεϊ και να όμολογεϊ τήν πίστη της Έκκλησίας, ή όποία είναι προϋπόθεση της σωτηρίας μας.

Η Συνδιάσκεψη εγκρίνει όμοφώνως τά ως άνω Πορίσματα και έξουσιοδοτεϊ τον Πρόεδρο αυτής να τά ύπογράψει.

Ο Πρόεδρος της Συνδιασκέψεως.

Ο Γλυφάδας, Έλληνικού, Βούλας,
Βουλιαγμένης και Βάρης Παύλος.

Οί Έντεταλμένοι των Όρθοδόξων Έκκλησιών.
Οικουμενικού Πατριαρχείου, Μητροπολίτης
Κυδωνίας και Άποκορώνου Δαμασκηνός.

Πατριαρχείου Ίεροσολύμων,
Αρχιεπίσκοπος Λύδδης Δημήτριος.
Πατριαρχείου Ρωσίας, Ήγούμενος
Θεοφάνης Λουκιάνωφ.

Πατριαρχείου Σερβίας Ίερομόναχος
Ευσέβιος Μεάντζια.

Πατριαρχείου Ρουμανίας, Καθηγητής
Κυπριανός Στρέτζα.

Έκκλησίας της Κύπρου, Επίσκοπος
Καρπασίας Χριστοφόρος.

Έκκλησίας της Ελλάδος, Πρωτοπρ.
Κυριακός Τσουρός.

Έκκλησίας Πολωνίας, Πρωτοπρ.
Ανδρέας Λέφτσακ.

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΣΤ' ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ

Μακαριώτατε Αρχιεπίσκοπε Αθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητέ καὶ περιπόθητε ἀδελφέ καὶ συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἰερώνυμε, Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

«Τὰς ἐπτὰ Συνόδους τὰς τῶν Πατέρων,

κατὰ διαφόρους καιροὺς συστάσας, εἰς ἓνα συνήθροισεν ἐνὶ Κανόνι τῷδε, μάλα καλῶς ὁ Πατριάρχης, ὁ Γερμανός ὁ νέος, γράφων ὁμοῦ τε καὶ κρατύνων, τὰ δόγματα τὰ τούτων· ὅς καὶ πρέσβεας αὐτοὺς ἀγρύπνους, τῆς σωτηρίας τῷ Κυρίῳ προβάλλεται, καὶ τοῦ ποιμνίου συμποιμένας» (Στιχηρὸν ἐσπέριον ἀκολουθίας τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΣΤ' ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ

Δευτέρα, 3.11.2014

17.00. Ἀγιασμός - Ἐναρξη.

Χαιρετισμός, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου.

Μηνύματα.

Εἰσαγωγικὴ ὁμιλία καὶ κήρυξη ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν, ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου.

18.00. **Α' Εἰσήγηση:** Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Καρπασίας, κ. Χριστοφόρος, «Ὁ Χριστός καὶ ὁ σύγχρονος θρησκευτικὸς συγκρητισμός».

Τρίτη, 4.11.2014.

07.30. Ὁρθρος - Πρόγευμα.

09.00. **Β' Εἰσήγηση:** Αἰδεσμι. Πρωτοπρ. κ. Βασίλειος Γεωργόπουλος, Ἐπίκουρος Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ., «Οἱ περὶ τοῦ Χριστοῦ δοξασίαι τῆς Ἀνθρωποσοφίας».

09.45. **Γ' Εἰσήγηση:** Αἰδεσμιολ. Πρωτοπρ. κ. Κυριακὸς Τσουρός, Δρ Θ., «Νεοπαγανιστικὲς θεωρήσεις περὶ τοῦ Ἰησοῦ

Χριστοῦ»

11.30. **Δ' Εἰσήγηση:** Πανοσιολ. Αρχιμανδρίτης κ. Ἐφραίμ Τριανταφυλλόπουλος, Δρ. Θ., «Ὁ Χριστός τῆς Θεοσοφίας».

13.00. Οἱ Ἐντεταλμένοι καὶ τό ἔργον τους (Α').

17.00. **Ε' Εἰσήγηση:** Αἰδεσμιολ. Πρωτοπρ. Κωνσταντῖνος Παπαθανασίου, Δρ. Θ., «"Ἄλλος μὲν ὁ Χριστός, ἄλλος δὲ ὁ Ἰησοῦς"». Ἀλλοιωμένες προσεγγίσεις τοῦ Θεανθρώπου στὴν Πρωτοχριστιανικὴ Ἐκκλησία (ἕως καὶ σήμερα)».

17.45. **ΣΤ' Εἰσήγηση:** Αἰδεσμιολ. Πρωτοπρ. Σωτήριος Ἀθανασούλιας, Μ.Θ., «Ὁ Ἰησοῦς Χριστός καὶ ἡ αἵρεση τῶν "Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά"».

18.30. Συζήτηση.

19.00. Οἱ Ἐντεταλμένοι καὶ τό ἔργον τους (Β').

Τετάρτη, 17.10.2012.

08.00. Ὁρθρος - Πρόγευμα.

09.30. Γενικὴ συζήτηση ἐπὶ τῶν Πορισμάτων.

11.30. Ἐγκριση Πορισμάτων - Ἀνακοινωθέν.

Συντονιστῆς Προγράμματος: π. Κυριακὸς Τσουρός.

«Τῶν Ἀγίων Πατέρων ὁ χορός, ἐκ τῶν τῆς οἰκουμένης περάτων συνδραμῶν» ἐν ταῖς ἑπτὰ Οἰκουμενικαῖς Συνόδοις «τόν διηρημένον Χριστοῦ χιτῶνα καί διερρηγμένον κυσίν ὑλάκτοις σοφῶς συνέρραψαν, βλέπειν τὴν γύμνωσιν τὴν τούτου μηδαμῶς ἐνεγκόντες» καί «ἐμελώδησαν ἐν μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας μέλος ἐναρμόνιον θεολογίας, Τριάδα μίαν ἀπαράλλακτον, οὐσίαν τε καί θεότητα», ὥστε παρέδωκαν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ἀνόθευτον τὴν ἀλήθειαν, δογματίσαντες «Πατρός καί Υἱοῦ καί Πνεύματος Ἁγίου μίαν οὐσίαν καί φύσιν».

Τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας οὕτως ἀποφηνάμενης καί ἡμεῖς τὰ μέλη αὐτῆς ὁμολογοῦμεν τὰ αὐτά καί «Κύριον τὸν Τριαδικόν Θεόν ἡμῶν φοβούμεθα καί Αὐτῷ μόνῳ λατρεύομεν καί πρὸς Αὐτόν κολλώμεθα καί ἐν τῷ ὀνόματι Αὐτοῦ ὀμνύομεν. Αὐτός καύχημα ἡμῶν, καί Οὗτος Θεός ἡμῶν, ὅστις ἐποίησεν ἡμῖν τὰ μεγάλα καί τὰ ἔνδοξα ταῦτα, ἃ βλέπουν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν» (πρβλ. Δευτερ. ι' 20-21).

Ἐκαστος ἄνθρωπος, λοιπόν, πλασθεὶς κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ, εἶναι **ναός Κυρίου**. Πολύ δέ περισσότερον ὅσοι εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθημεν καί ἐχρίσθημεν διὰ τοῦ ἁγίου Μύρου καί ἐνεκεντρίσθημεν εἰς τὴν καλλιέλαιον τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶμεθα ναοὶ τοῦ ἐν ἡμῖν Ἁγίου Πνεύματος, ἀκόμη καί ἐάν διὰ ποικίλων ἁμαρτιῶν, ἐκουσίῳ ἢ ἀκουσίῳ, ἀπομακρυνώμεθα ἀπὸ τοῦ Κυρίου.

Ἀπαραίτητος ὅμως προϋπόθεσις διὰ τὴν κοινωνίαν μετὰ τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ **ὀρθή πίστις**. Διὰ τοῦτο καί ἡ **αἵρεσις**, ὡς ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τῆς ὀρθῆς πίστεως, θεωρεῖται ὑπὸ τῶν Θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ὡς **χωρισμός ἀπὸ τοῦ Θεοῦ** (Συνοδικόν Ε' Οἰκουμενικῆς Συνόδου), εἰς περὶ πτωσιν δέ ἐπιστροφῆς τοῦ πεπλανημένου, οὗτος γίνεται δεκτός εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, δι' ἐπαναχρίσεως, ὡς ἐφ' ἅπαξ ἁγιασθεὶς καί καταστάς **οἶκος Θεοῦ** διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος. Ὁ μέγας Πατήρ καί Φωστήρ τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας Ἰωάννης ὁ

Χρυσόστομος εὐλόγως θεωρεῖ τὴν αἵρεσιν ὡς τὴν **μεγαλυτέραν ἁμαρτίαν**, τοσοῦτον παροξύνουσαν τὸν Θεόν, ὥστε «οὐδέ μαρτυρίου αἷμα ταύτην δύνασθαι ἐξαλείφειν» (Ὁμιλία εἰς Ἐφεσ. ΙΑ' 4, Ὑπόθεσις τῆς πρὸς Κορινθίους Α' ἐπιστολῆς, Ρ.Γ. 62, 85). Πλεῖστοι δέ ἦσαν ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ στερεώματι καί ἐν τῷ ἀνά τούς αἰῶνας γίνεσθαι οἱ ἅγιοι Ὁμολογηταί, πάλαι τε καί ἐπ' ἐσχάτων, οἵτινες προετίμησαν νά δώσωσι τό αἷμα των καί τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν διὰ μαρτυρίων φρικτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, παρά νά ὑποκύψωσιν εἰς τὰς ποικιλωνύμους καί συνεχῶς ἐμφανιζομένας παλαιάς τε καί συγχρόνους αἱρέσεις.

Καί σήμερον, δυστυχῶς, παρουσιάζεται συχνάκις τό φαινόμενον τῶν αἱρέσεων, μέ κέντρον συνήθως τό πανάσπιλον θεανδρικό πρόσωπον τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τό Ὅποιον, κατὰ τούς λόγους τοῦ θεοδόχου προφήτου Συμεῶν πρὸς τὴν Παρθένον Μαριάμ, «κεῖται εἰς πτώσιν καί ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραήλ καί εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον» (Λουκ. β' 34-35). Τοιοῦτοτρόπως, αἱ ὁσημέραι ἀυξανόμεναι κρίσεις καί ἀδιέξοδα ὠθοῦν τούς ἀνθρώπους, καί ἰδίᾳ τούς νέους, εἰς τὴν ἀναζητήσιν τῆς **ἀληθείας** καί τῆς **θεώσεως**, ἡ δέ ἐμφάνισις διαφόρων μορφῶν αἱρέσεων καί αἰρετικῶν διδασκαλιῶν **ἀποπροσανατολίζει** αὐτούς καί θέτει εἰς κίνδυνον τὴν σωτηρίαν των, καθότι προσφέρεται εἰς αὐτούς καί ἐν γένει εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον εἰς παραπεποιημένος καί διεστρεβλωμένος Χριστός.

Δεν εἶναι ἀσφαλῶς τυχαῖον ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἐξ ἀρχῆς, διὰ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων αὐτῆς καί τῆς ὀξυγράφου γραφίδος τῶν ἀνά τούς αἰῶνας Ἀγίων Πατέρων, «ὅλην συγκροτησάντων τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιστήμην καί συνδιασκεψαμένων τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι», ἐπολέμησε **σθεναρῶς** καί **ἀνυποχωρητῶς** τὴν **λαίλαπα** τῶν αἱρέσεων. Τὴν ἀντιαιρετικὴν ταύτην προσπάθειαν τῆς Ἐκκλησίας, ἰδίᾳ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς ὁποίας ἐπολεμήθησαν αἱ αἱρέσεις καί ἐν ταῖς Ἁγίαις Οἰκουμενικαῖς Συνόδοις καί ἐν ἄλλαις το-

πικαῖς Συνόδοις, μέχρι καί τοῦ 14^{ου} αἰῶνος κατά τῶν Βαρλααμιτῶν, ἐδικαίωσαν αἱ μετέπειτα ἱστορικά ἐξελίξεις, καταδειχθέντος περιτρώως ὅτι ἡ ἄρνησις τῆς θεότητος τοῦ Κυρίου ὑπό τοῦ Ἀρειανισμοῦ ἢ ἡ διδασκαλία περί ἀπορροφήσεως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐκ τῆς θείας τοῦ μονοφυτισμοῦ, ἔσχον καταστρεπτικάς ἐπιπτώσεις εἰς τήν ἱστορίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἰδίᾳ ἐν Μέσῃ Ἀνατολή, ἐπικρατησάντων ἐν τέλει θρησκευτικῶν ρευμάτων, τά ὅποια προσέλαβον ἐν τῇ διδασκαλίᾳ αὐτῶν τάς αἰρετικάς ταύτας ἀπόψεις καί ἐπαρουσίασαν τόν Υἱόν καί Λόγον τοῦ Θεοῦ ὡς κτίσμα, αἱ δέ τραγικά συνέπειαι τῆς ἐπικρατήσεως τῶν αἰρετικῶν τούτων δοξασιῶν εἶναι καί σήμερον ἐμφανῶς ὄραταί καί αισθηταί εἰς τάς διαφόρους ἐκτός τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας Χριστιανικάς Ὁμολογίας καί σέκτας.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἡ Μία, Ἁγία, Καθολική καί Ἀποστολική Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ὀφείλει νά συνεχίζη ὅλαις δυνάμεσι τόν ἀγῶνα τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας καί τῶν Θεοφόρων Πατέρων καί Ὁμολογητῶν αὐτῆς ἐναντίον τῶν διαστρεφουσῶν τήν δογματικήν πίστιν καί διασπασῶν τήν ἐκκλησιαστικήν ἐνότητα συγχρόνων αἱρέσεων, αἵτινες δυστυχῶς ἀποκόπτουν τοὺς πιστοὺς ἀπό τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, οὗτοι δέ μακρυνόμενοι τῆς «ζωοποιοῦ ρίζης, τῆς εἰς Χριστόν πίστεως, καί ξηραίνόμενοι, βάλλονται ἔξω» (πρβλ. Μ. Βασιλείου, Εἰς Ἡσαΐαν Α 19, PG 30, 149).

Διά τῶν θέσεων, σκέψεων καί ἐκτιμήσεων τούτων, ἀνταποκρινόμεθα εἰς τήν ἀπευθυνθεῖσαν τῇ Μητρί Ἐκκλησίᾳ διά τοῦ ἀπό τῆς 27^{ης} Ἰουνίου ἐ.ε., ἀριθμ. Πρωτ. 2276 γράμματος τῆς Ὑμετέρας λῖαν ἡμῖν ἀγαπητῆς καί περισπουδάστου Μακαριότητος, πρόσκλησιν καί χαιρετίζομεν ἀπό τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Κέντρου τήν ἐν Λαμῖᾳ συνερχομένην ΚΣΤ' Πανορθόδοξον Διάσκεψιν τῶν ἐκ τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν καί τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων ἐπί θεμάτων αἱρέσεων καί παραθρησκείας ἀντιπροσώπων, ὑπό τό εἰδικόν θέμα «Ἐξωχριστιανικά αἰρετικά καί ἀποκρυφιστικά θεωρήσεις περί τοῦ Χριστοῦ», κρίνοντες καί

ἀποτιμῶντες ὅτι αἱ τοιαῦται ἐκκλησιαστικά συνάξεις ἐπιβοηθοῦν τήν προσπάθειαν διά τήν ἀναχαίτισιν τῶν «θελόντων μεταστρέψαι τό εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ» (πρβλ. Γαλ. α' 7-8). Μάλιστα δέ εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ἀνταλλαγή ἀπόψεων καί ὁ ἐμπλουτισμός τῶν γνώσεων τῶν ἐνασχολουμένων μετά τῆς καταπολεμήσεως τῶν αἱρέσεων καί τῶν ποικίλων αἰρετικῶν δοξασιῶν ἐργατῶν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, καθ' ὅσον ὁ ἀγῶν ἐναντίον τῶν αἱρέσεων δέον ὅπως διεξάγῃται διά τῆς διδασκαλίας καί τῆς διαφωτίσεως, μετά πολλῆς τῆς ἐπιεικείας καί τῆς πραότητος, οὐχί δέ διά τῆς βίας καί τοῦ φανατισμοῦ, μέ μοναδικήν ἐπιδίωξιν τήν σωτηρίαν τῶν πεπλανημένων ἀδελφῶν ἡμῶν, ἔχων ὡς στόχον «οὐ τόν αἰρετικόν, ἀλλά τήν αἴρεσιν, οὐ τόν ἀνθρωπον, ἀλλά τήν πλάνην» (πρβλ. Ἰ. Χρυσοστόμου, Λόγος εἰς τόν ἅγιον Ἱερομάρτυρα Φωκᾶν Β', PG 50, 701).

Εὐχόμενοι πᾶσαν ἐπιτυχίαν τῆς ἐκδηλώσεως εἰς παραφυλακήν τοῦ Ὁρθόδοξου πληρώματος ἀπό τῆς λύμης τῶν αἰρετικῶν, περιπτυσσόμεθα φιλήματι ἀδελφικῶ τήν σχοῦσαν τήν πρωτοβουλίαν τῆς ὀργανώσεως τῆς συναντήσεως ταύτης Ὑμετέραν Μακαριότητα καί τόν ἐπιμεληθέντα πασῶν τῶν λεπτομερειῶν αὐτῆς Ἱερώτατον ἀδελφόν Μητροπολίτην Φθιώτιδος κύριον Νικόλαον καί τοὺς συνεργάτας αὐτοῦ καί δεόμεθα τοῦ Κυρίου ὅπως φωτίζη καί κατευθύνῃ πάντας τοὺς συνέδρους εἰς τήν λήψιν θετικῶν καί ἐφαρμοσίμων ἐν ἀγάπῃ ἀποφάσεων.

Ἡ δέ Θεία χάρις καί τό ἄπειρον ἔλεος τοῦ Κυρίου καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ εἰπόντος «ἐγώ εἰμι ἡ ὁδός καί ἡ ἀλήθεια καί ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 6), ταῖς πρεσβείαις πάντων τῶν Ἁγίων ὁμολογητῶν τῆς Ὁρθόδοξου ἡμῶν πίστεως, εἴησαν μετά πάντων ὑμῶν.

βιδ' Ὀκτωβρίου κη'
 Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
 ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός
 Ἰωάννης Βασιλείου

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ Α. ΜΑΚΑΡΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ.κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ Β' ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΣΤ' ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ

Αγαπητοί μου,

Μέ ιδιαίτεράν χαράν άπευθύνομαι καί έφέτος πρός άπαντας τούς προσφιλείς έκπροσώπους των κατά τόπους Όρθοδόξων Έκκλησιών καί τούς Έντεταλμένους των Ίερών Μητροπόλεων τής Αγιωτάτης Έκκλησίας τής Ελλάδος, οί όποιοι, τή πρόφρονι φροντίδι του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου, συνελθόντες έν Λαμία, κατάρχεσθε των έργασιών τής «ΚΣΤ' Πανορθόδοξου Συνδιασκέψεως διά θέματα Αιρέσεων καί Παραθρησκείας», μέ θέμα: «Έξωχριστιανικές, αίρετικές καί άποκρυφιστικές θεωρήσεις περί του Χριστού».

Είναι γνωστό ότι ήδη στά άποστολικά χρόνια έκδηλώθηκαν οί πρώτες προσπάθειες αίρετικών χώρων πού προσπάθησαν νά άμφισβητήσουν τόν ιστορικό χαρακτήρα του μυστηρίου τής Θείας Οικονομίας καί νά άλλοιώσουν τήν εκκλησιαστική αύτοσυνειδησία για τό πρόσωπο του Θεανθρώπου Λυτρωτου Κυρίου ήμών Ιησου Χριστου.

Οί προσπάθειες αυτές συνεχίστηκαν καί στους μετέπειτα αιώνες μέ διαφορετικούς έκπροσώπους κάθε φορά έχοντας πάντα τήν ίδια στόχευση, τό νά άλλοιώσουν δηλαδή τό έξ άποκαλύψεως φρόνημα τής Έκκλησίας για τό πρόσωπο του Κυρίου.

Σύμφωνα μέ τήν διαχρονική έπικαιρότητα, πού έχει στην Όρθόδοξη Έκκλησία ή διδασκαλία των Αγίων Πατέρων, ή κάθε αίρεση, όπως έχει όρθά έπισημανθει, άποτελει έκφραση του «μυστηρίου τής άνομίας» (Β' Θεσ. 2, 7), κατά τόν Παύλειο λόγο. Κάθε άπόπειρα πού άποπειράται νά άλλοιώσει ή νά παραμορφώσει ή καί νά άκυρώσει τή μοναδικότητα του Θεανδρικού Προσώπου του Κυρίου, τήν καταγεγραμμένη καί ζωσα διαχρονικώς άποστολική έμπειρία του εκκλησιαστικού Σώματος, ότι: «ούκ έστιν έν άλλω ουδενί ή σωτηρία· ουδέ γάρ όνομά έστιν έτερον υπό τόν ουρανόν τό δεδομένον έν ανθρώποις έν ω̄ δεί

σωθηναι ήμας» (Πράξ. 4, 12), πρέπει άναμφιβόλως νά θεωρηθει ως μία άκόμα άντιχριστιανική έκδοχή του μυστηρίου τής άνομίας.

Τόν είκοστό καί τόν είκοστό πρώτο αιώνα, για τό πρόσωπο του Κυρίου ήμών Ιησου Χριστου υπήρξε μία επιπλέον συστηματική καί ποικιλόμορφη προσπάθεια, πού δέν στοχεύει στην άμεση άπόρριψη του, αλλά στη διάβρωση του εκκλησιαστικού φρονήματος για τό πρόσωπό Του.

Μία ποικιλία νεογνωστικών, άποκρυφιστικών, συγκρητιστικών καί νεοεποχίτικων δοξασιών προσπαθει νά άντικαταστήσει σέ διάφορα επίπεδα τήν εκκλησιαστική Χριστολογία, μέ «διδασχαις ποικίλαις καί ξέναις» (Εβρ. 13, 9), άπολύτως άσυμβίβαστες μέ τήν ευαγγελική μαρτυρία καί τό Όρθόδοξο φρόνημα.

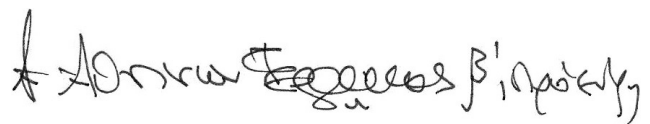
Η μελέτη του θέματος τής φετινής Συνδιασκέψεως, σκοπό έχει νά παρουσιάσει κάποιες άπό τίς σύγχρονες πλάνες περί του Χριστου καί νά τίς έλέγξει υπό τό φώς τής άδαμαντίνου διαυγείας άποστολοπαράδοτου Όρθοδόξου περί του Θείου Προσώπου Του διδασκαλίας.

Γί αυτό, ή φετινή Συνδιάσκεψη, όπως καί οί προηγούμενες, έχει τή δική της ξεχωριστή σημασία καί σπουδαιότητα για τήν προφύλαξη καί έννημέρωση του Όρθόδοξου Πληρώματος.

Εύχαριστούντες θερμώς τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Φθιώτιδος κ. Νικόλαο διά τήν πρόφρονα φιλοξενία τής Συνδιασκέψεως αυτής, άναμένομε μέ ιδιαίτερο ένδιαφέρον τά Πορίσματα καί τής παρούσης Συνδιασκέψεως, μέ πατρική άγάπη έπευλογοϋμε τίς εργασίες σας καί επικαλούμεθα σέ όλους σας τόν φωτισμόν του Παναγίου Πνεύματος.

Αθήναι, 30.10.2014

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

ΑΠΟΔΟΣΗ ΧΡΕΟΥΣ ΣΤΟΝ π. ΑΝΤΩΝΙΟ

του π. Κυριακού Τσουρού

Ο ιδρυτής της Π.Ε.Γ. και του περιοδικού μας, π. Αντώνιος Αλεβιζόπουλος έκοιμήθη εν Κυρίω στις 3 Μαΐου 1996, σε ηλικία 64 ετών, και έτάφη στο Κοιμητήριο της Αγίας Παρασκευής Αττικής. Έκει έτάφη ακριβώς ένα έτος αργότερα και ή πρεσβυτέρα του Αντωνία.

Τά μέλη και οί συνεργάτες της Π.Ε.Γ, καθ' όλα αυτά τά 18 έτη από της κοιμήσεως του δέν παρέλειψαν νά τιμήσουν παντοιοτρόπως τόν ιδρυτή της Ένώσεώς μας, πρωτίστως μέ τήν πιστή τήρηση του μεγαλόπνοου οργανωτικού προγράμματος του στον τρόπο αντιμετώπισης της

καλούμενοι συγχρόνως τίς εϋχές του και τίς προσευχές του για τήν συνέχιση του έργου της Ένώσεώς μας.

Ο Δήμος της Αγίας Παρασκευής, τιμής ένεκεν, παραχώρησε τόν τάφο για τόν π. Αντώνιο και του αφιέρωσε ένα δρόμο πλησίον του Ναού των Αγίων Αναργύρων στον Γαργητό. Στο τέλος του 2014, μετά από απόφαση και ειδοποίηση του Δήμου Αγίας Παρασκευής προς τούς υιούς του μακαριστού Γέροντα, παρέστη ή ανάγκη της έκταφης του σεπτού λειψάνου του και της τοποθετήσεώς του, μαζί μέ εκείνου της Πρεσβυτέρας του Αντωνίας, σε ειδική μαρμαρίνη λάρνακα στο ίδιο Κοιμητήριο.

σύγχρονης πλάνης, αλλά και μέ σειρά άλλων έκδηλώσεων, αφιερώνοντας έκτός των άλλων στο σεπτό πρόσωπό του ένα τιμητικό τόμο και ένα φιλολογικό μνημόσυνο. Επίσης, σε κάθε επέτειο της μνήμης του, αλλά και κάθε φορά πού πραγματοποιούνταν ήμερίδα στον πλησίον του Κοιμητηρίου Ίερό Ναό του Προφήτη Ηλία, τελέσαμε Τρισάγιο επί του τάφου του, επι-

Έτσι, τό πρωϊ τῆς 1ης Δεκεμβρίου 2014, ἡμέρα Δευτέρα, συγκεντρωθήκαμε στό Κοιμητήριο, Ἱερεῖς, ὁ τρίτοτοκος υἱός του Χριστοφόρος μέ τή σύζυγό του, μέλη καί φίλοι τῆς Π.Ε.Γ. καί ἀφοῦ τελέσαμε Τρισάγιο, παρακολογήσαμε τή διαδικασία τῆς ἐκταφῆς. Μέ πολλή συγκίνηση, ἐκφράσαμε τόν σεβασμό καί τήν ἀγάπη μας πρός τό σεπτό σκῆνωμά του καί τό ἐπανατοποθετήσαμε στόν καθορισμένο τόπο τοῦ Κοιμητηρίου.

Γιά ἄλλη μία φορά εὐχηθήκαμε νά ἀναπαύσει ὁ Κύριος τήν ψυχή τοῦ μακαριστοῦ π. Ἀντωνίου καί τῆς Πρεσβυτέρας του Ἀντωνίας ἐν σκηναῖς δικαίων καί τοῦ ὑποσχεθήκαμε ὅτι μέ τή Χάρη τοῦ Κυρίου, τίς εὐλογίες τῆς Ἐκκλησίας μας καί τίς δικές του εὐχές, θά προσπαθήσουμε νά συνεχίσουμε μέ ὅλες μας τίς δυνάμεις τό ἔργο πού ἐκεῖνος ἐθεμελίωσε. Τό ἀξίωμα πού ὁ π. Ἀντώνιος ἔθεσε, ὅτι ὁ ἀγώνας εἶναι κατά τῆς πλάνης καί ὄχι κατά τῶν αἰρετικῶν, εἶναι καί δικό μας σύνθημα. Πιστοί στήν δική του γραμμή θά συνεχίσουμε, ὑπό τίς εὐλογίες τῆς Ἐκκλησίας μας, χωρίς φανατισμό καί μισαλοδοξία, νά πληροφοροῦμε τό Ὁρθόδοξο Πλήρωμα

πάνω στό φαινόμενο τῆς σύγχρονης πλάνης καί νά συμπαραστεκόμαστε στίς οἰκογένειες τῶν θυμάτων τῶν συγχρόνων αἱρέσεων, ἀποβλέποντας πάντοτε στήν ἐλευθερία τῶν πλανεμένων ἀδελφῶν ἀπό τά δίκτυα τῶν ὀλοκληρωτικῶν αἱρέσεων.

Ἄς εἶναι αἰωνία καί μακαρία ἡ μνήμη αὐτοῦ.

ΣΩΜΑ, ΝΟΥΣ ΚΑΙ ΨΥΧΗ

τοῦ κ. Ἰωάννου Μηλιώνη

(α' μέρος)

Στό διαδικτυο διαφημίζεται ὡς «*Body Mind & Soul*¹: Γνώση για μια υπέροχη ζωή», μέ ἔδρα στήν Ἄνω Γλυφάδα.

Ὁ ἀνήσυχος συνεργάτης, πού μᾶς κοινοποίησε τήν εἶδηση καί μᾶς ἔστειλε τήν ἠλεκτρονική διεύθυνση, χαρακτήρισε τόν φορέα σάν: «ἓνα ἀκόμη ἐναλλακτικό, νεοεποχίτικο φροῦτο». Ἔτσι ἀναγκαστήκαμε νά ἐντυφώσουμε καί νά μελετήσουμε σέ βάθος τό θέμα, πού ἀφ' ἑνός παρουσιάζει πολύ ἐνδιαφέρον, καθῶς ἀνακατεύει ἐπιστημονικά, ἀλλά καί ἐπιστημονικοφανῆ δεδομένα, μέ ἀποκρυφιστικές καί νεοεποχίτικες δοξασίες, ἀφ' ἑτέρου ἀποτελεῖ χαρακτηριστικό παράδειγμα πολλῶν δεκάδων παρόμοιων «ἐπιχειρήσεων», πού λειτουργοῦν στή χώρα μας -μπερδεύοντας τήν ἐπιστήμη, τίς θρησκείες τῆς Ἀνατολῆς, τήν Ἐκκλησία καί τόν ἀποκρυφισμό- καί παρασύροντας ἀνύποπτους ἀνθρώπους χρησιμοποιοῦντας, λίγο ὡς πολύ, τήν ἴδια μεθοδολογία.

Γιά τήν ἔρευνα αὐτή χρησιμοποιήθηκαν οἱ ἴδιες οἱ ἱστοσελίδες τοῦ «Body Mind & Soul», πού ὑπῆρξαν ἀπόλυτα σαφεῖς ὡς πρός τό ἀντικείμενο τῆς ἐνασχόλησης τοῦ φορέα, ἀλλά καί τῶν ἀποκαλύψεων, πού ἡ δημιουργός καί ἰδιοκτῆτρια τοῦ «Body Mind & Soul», παρουσιάζει διηγούμενη τήν ἱστορία τῆς καί τίς προσωπικές τῆς ἐμπειρίες, καθῶς μᾶς ὑποδέχεται: «*Καλῶς ἦρθατε στην ιστοσελίδα μου*» καί μᾶς διαβεβαιώνει ὅτι: «*Ὁ σκοπός μου εἶναι νά βοηθήσω στην **εναρμόνιση τῆς ἐνέργειάς**² σας σε τρία επίπεδα: "Σῶμα, Νου, Ψυχή" (Body-Mind-Soul), στην **ενεργοποίηση τῶν δικῶν σας αυτοθεραπευτικῶν δυνάμεων**, στη*

*συνειδητοποίηση τῶν αιτιῶν ἀπό τα προβλήματα σας ὡστε νά βρούμε μαζί τίς σωστές λύσεις. Με υπευθυνότητα θα φροντίσω νά οδηγηθεῖτε σε μια ζωή ἐλεύθερη ἀπό φόβους καί πόνους. Η **ενεργοποίηση τῆς θετικῆς – ζωτικῆς ἐνέργειας** καί τῆς **ανώτερης συνειδητότητας** θα βοηθήσει νά ἀποκτήσετε ξανά στή ζωή σας: Ἀρμονία, υγεία, χαρά, δημιουργικότητα, ἀφθονία καί προσωπική εὐτυχία»³.*

Σχολιάζοντας ἐν συντομία τό ἀνωτέρω κείμενο, θά πρέπει νά σταθοῦμε στή δοξασία περί δῆθεν ζωτικῆς ἢ «συμπαντικῆς ἐνέργειας» -ἢ ἀλλιῶς: «πράνα», «κί» ἢ «τσί», «ὄργονης», «ζωικοῦ μαγνητισμοῦ», «ζωτικῆς δυνάμης», «αἰθέρα»⁴ κ.λπ.- πού, ὅπως οἱ ὀπαδοί αὐτοῦ τοῦ χώρου ἰσχυρίζονται, γεμίζει τό σύμπαν καί διαπερνᾷ τήν ἀνθρώπινη ὑπόσταση, ὡστε νά εὐθύνεται γιά τή ζωή καί τήν ὑπαρξη. Εἶναι αὐτή ἡ «ἐνέργεια», πού κατά τούς ἀποκρυφιστές, ἐσωτεριστές, σκοτεινοῦς μυστικιστές καί νεοεποχίτες, προσδιορίζει, μεταξύ ἄλλων, τήν υγεία καί ὅπου το «μπλοκάρισμά» τῆς συνιστᾷ τήν ἀρρώστια...

Ὅσον ἀφορᾷ τώρα στίς ἀναφερόμενες στό κείμενο «αὐτοθεραπευτικές δυνάμεις», αὐτές θά πρέπει καί πάλι νά ἀναζητηθοῦν στήν ἀποκρυφιστική ἢ ἀνατολικῆς πνευματικότητας θεματολογία, ὅπου γίνεται ἀνα-

3. Βλ. Μαίρη Ζαπίτη. <http://bodymindsoul.gr/main/>

4. Οἱ ὀνομασίες αὐτές ἀποδίδονται στήν ἴδια ὑποτιθέμενη «ἐνέργεια» καί ἀπαντῶνται ἀντίστοιχα: στήν Ἰνδουιστική κοσμολογία (πράνα), στήν Ἰαπωνική ἢ Κινεζική παράδοση (κι ἢ τσί), στόν αὐστριακό ψυχαναλυτή Βίλχελμ Ράιχ (ὄργονη), στό γερμανό γιατρό Φραντς Ἄντον Μέσμερ (ζωικός μαγνητισμός), στό φιλόσοφο Ἀνρί Μπερξόν (ζωτική δύναμη) καί στούς ἀρχαίους φιλοσόφους, στούς ἀλχημιστές τοῦ Μεσαίωνα καί στή μασονία (αἰθέρας).

1. Σῶμα, Νουός καί Ψυχή.

2. Σ.τ.Σ. Οἱ ὑπογραμμίσεις, δικές μας.

φορά σέ «κουνταλίνα»⁵ ή «λίμπιντο»⁶ κ.ά., δηλαδή ενέργειες ένυπάρχουσες δήθεν στην ψυχοσωματική υπόσταση του ανθρώπου, πού μέ τίς «κατάλληλες τεχνικές» -συνηθέστατα γιόγκα και διαλογισμό- υπόσχεται ό «έκπαιδευτής» νά ένεργοποιήσει.

Γιά τό πρόβλημα τής «θετικής ενέργειας» καί κατ' επέκταση τής «θετικής σκέψης»⁷, ένα πρόβλημα πού ταλανίζει τόν σύγχρονο, εκτός Έκκλησίας, άνθρωπο καί τυγχάνει καί μεγάλης έμπορικής εκμετάλλευσης⁸, έχουν ήδη γραφεί στό παρελθόν πολλά... Άς επανέλθουμε όμως στίς σελίδες του «Body Mind & Soul».

Η θεματολογία πού απασχολεί τόν φορέα καί παρουσιάζεται στόν δικτυακό τόπο περιλαμβάνει: LifeWave (Κῦμα Ζωής), Συστημική Αναπαράσταση, Κβαντική Βιοανάδραση, Ίνστιτούτο «Άγκαλιās Αγάπης», Academy of Angel Healing (Άκαδημία Άγγελικής Θεραπείας), Έπαγγελματική Έκπαίδευση, Quantum Connecting Method [καί «Προηγμένη Κβαντική Μέθοδος»], Συμβουλευτική, Φιλοσοφία καί E-Shop (Ηλεκτρονικό Κατάστημα).

Η θεματολογία αυτή χρήζει διεξοδικής ανάλυσης, τήν όποία θά επιχειρήσουμε στή συνέχεια.

1. LifeWave (Κῦμα Ζωής ή Ζωτικό Κῦμα).

Στήν ιστοσελίδα διαβάζουμε:⁹ «Ζήστε πολύ. Ζήστε καλά. Βελτιωμένη ενέργεια, Ανακούφιση από τον πόνο, Καλύτερος ύπνος,

5. Kundalini: Προϊόν τής γιογκικής φιλοσοφίας. Μία μορφή τής Σάκτι ή τής «σωματικής σεξουαλικής ενέργειας», απαντώμενη στην ανατολική θρησκευτική ή πνευματική παράδοση, ως ένυπάρχουσα πνευματική ενέργεια, πού μπορεί νά άφυπνιστεί για νά καθαρίσει τήν ανθρώπινη υπόσταση καί τελικά νά παραχωρήσει τήν κατάσταση τής γιόγκα, δηλαδή τής ένωσης του «άναζητητή τής αλήθειας» μέ τή θεότητα. <http://en.wikipedia.org/wiki/Kundalini>

6. Libido: Η σεξουαλική όρμη ή ή έπιθυμία ενός άτομου για σεξουαλική δραστηριότητα. Ο όρος χρησιμοποιήθηκε κυρίως από τόν Sigmund Freud στην ψυχαναλυτική θεωρία του. <http://en.wikipedia.org/wiki/Libido>.

7. Βλ. π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου, «Άυτογνωσία, Άυτοπραγμάτωση, Σωτηρία», Άθήνα 1991.

8. Βλ. <http://www.thetikienegergia.gr/site/positiveclub.php> κ.ά.

9. <http://bodymindsoul.gr/main/lifewave/>

Αντιγήρανση, Απώλεια βάρους.

Σχετικά με τη LifeWave. Τα επιθέματα LifeWave είναι μια νέα τεχνολογία που προσφέρει βελτίωση της υγείας και δυναμικά αποτελέσματα όσον αφορά την καταπολέμηση της γήρανσης.

Αυτό το επιτυγχάνουμε χρησιμοποιώντας το σώμα σας ως συνεργάτη, και όχι ως αντίπαλο.

Θυμάστε πώς νιώθατε όταν ήσασταν νέοι, γεμάτοι ζωή και χωρίς πόνο; Αυτός είναι ο τρόπος που κανονικά πρέπει να νιώθετε, σήμερα αλλά και σε όλη την υπόλοιπη ζωή σας.

Αυτή είναι η φιλοσοφία LifeWave».

Η LifeWave είναι διεθνής έπιχείρηση μέ αντιπροσώπευση καί στή χώρα μας¹⁰. Η «θεραπεία» συνίσταται κυρίως στή χρήση «έπιθεμάτων» (patches), πού κατά τούς υπεύθυνους τής εταιρίας λειτουργούν «όπως οι βελόνες ή η πίεση στα ειδικά σημεία, που χρησιμοποιούνται στο βελονισμό»¹¹.

Είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα ή «συνέντευξη», πού δίνει ή ήθοποιός Suzanne Somers, «πρέσβειρα» τής LifeWave καί «δηλωμένη υπέρμαχος της ολιστικής προσέγγισης ως προς την υγεία», στόν David Schmidt, ιδρυτή καί Γενικό Διευθυντή τής LifeWave -καί «εφευρέτη της τεχνολογίας LifeWave»-, στό σχετικό διαφημιστικό spot τής εταιρίας στό YouTube¹².

Γίνεται έμφανές, ότι τό «θεραπευτικό» σύστημα τής LifeWave βασίζεται σέ μία ανθρωπολογία, όπως ή ανατολική πνευματικότητα τήν αντιλαμβάνεται, ανθρωπολογία, πού είναι ασυμβίβαστη τόσον μέ τήν έπιστημονική θεώρηση σχετικά μέ τόν άνθρωπο, όσον καί μέ τήν πίστη τής Έκκλησίας σχετικά μέ τό ανθρώπινο πρόσωπο. Τέλος, είναι έμφανής ή προσπάθεια νομιμοποίησης τής «τεχνολογίας» αυτής μέσω τής έπιστήμης, ενώ στην ουσία αποτελεί έναλλακτική προσέγγιση όπου τίς βελόνες του αρχαίου βελονισμού ή τό σιάτσου υποκαθιστούν τά «έπιθέματα».

10. <http://www.lifewave.com/greek/>

11. https://www.youtube.com/watch?v=bW_g3EgLnB4

12. Στο ίδιο.

2. Συστημική Αναπαράσταση

Η Συστημική Έπιστήμη είναι ένα διεπιστημονικό πεδίο, που μελετά τη φύση των συστημάτων - από το απλό στο σύνθετο- στη φύση, την κοινωνία, και την ίδια την επιστήμη. Η θεωρία των συστημάτων στοχεύει στην ανάπτυξη διεπιστημονικών θεμελίων, που νά έχουν εφαρμογή σε διάφορους τομείς, όπως ή μηχανική, ή βιολογία, ή ιατρική και οι κοινωνικές επιστήμες.

Γενικότερα, στο πλαίσιο της επιστήμης των συστημάτων και της φιλοσοφίας των συστημάτων, ο όρος «συστημικός» αναφέρεται σε μία πρωτοβουλία για τη μελέτη των συστημάτων από μία ολιστική (συλλογική) άποψη. Είναι μία προσπάθεια για την ανάπτυξη λογικών, μαθηματικών, μηχανικών και φιλοσοφικών παραδειγμάτων και πλαισίων, μέσα στα οποία, συστήματα φυσικά, τεχνολογικά, βιολογικά, κοινωνικά, γνωστικά, και μεταφυσικά μπορούν να μελετηθούν και να μοντελοποιηθούν¹³.

Η συστημική θεωρία βασίστηκε, τό 1968, στη γενική θεωρία συστημάτων του αυστριακού βιολόγου Karl Ludwig von Bertalanffy. Πρόκειται για μία θεωρία ή οποία αναπτύχθηκε αρχικά στο χώρο της μηχανικής, για να βρει αργότερα εφαρμογή και σε άλλες επιστήμες, όπως ή οικονομία, ή βιολογία, και ή πληροφορική¹⁴. Ο όρος «συστημικός» επινοήθηκε τό 1970 από τον Mario Bunge και άλλους, ως ένα εναλλακτικό παράδειγμα για ξρευνα, που σχετίζεται μέτη θεωρία γενικών συστημάτων και την επιστήμη των συστημάτων¹⁵. Η Συστημική Αναπαράσταση λοιπόν αποτελεί μία προσπάθεια εφαρμογής του «συστημικού» μοντέλου στην ψυχολογία και μία έλπιδα ότι ή εφαρμογή αυτή θά δράσει θεραπευτικά στον άνθρωπο.

Κατά τούς συστημικούς «θεραπευτές», «η αντιμετώπιση ενός προβλήματος, μιας

κακουχίας, ενός διλήμματος για μια καίρια απόφαση κ.λπ. γίνεται μέσα από ένα δρώμενο, όπου εμφανίζονται / “στήνονται” τα μέλη ενός συστήματος σε θέσεις και σχέσεις όσο το δυνατόν πιο πιστές στο πώς ακριβώς είναι και υπάρχουν. Οι συναρτήσεις, οι σχέσεις, οι εικόνες και τα συναισθήματα που αναφέρονται δίνουν καίριες πληροφορίες για ολόκληρο το εξεταζόμενο σύστημα και για τον ενδιαφερόμενο, οδηγώντας σε λεπτές συνειδητοποιήσεις και διευρυμένη αυτογνωσία»¹⁶.

Η Συστημική Αναπαράσταση είναι λοιπόν, κατά τούς υποστηρικτές της μεθόδου, «μια εξέλιξη της θεωρίας των Συστημάτων και της Κυβερνητικής, που ... προσανατόλισαν την ψυχολογική ματιά από το άτομο στο “όλον” και από τις προσωπικές ιδιότητες στις σχέσεις»¹⁷. Υποστηρίζεται δέ ότι «τροφοδοτήσε με σειρά μοντέλων την ατομική και οικογενειακή θεραπεία διεθνώς» και ότι «εισήχθη στην Ελλάδα στη δεκαετία του '60 με την εργασία των Γιώργου και Βάσως Βασιλείου»¹⁸...¹⁹. Καί όπως δηλώνεται από γνωστό φορέα, που εφαρμόζει τη συγκεκριμένη μέθοδο: «Θεμελιωτής της μεθόδου είναι ο Γερμανός ψυχοθεραπευτής και φιλόσοφος Μπέρτ Χέλινγκερ (Bert Hellinger), που με μοναδικό τρόπο κατόρθωσε να ενοποιήσει ερεθίσματα και ανακαλύψεις από ολόκληρο το πεδίο της ψυχοθεραπείας και να εμφανίσει στην δεκαετία του 1980 αυτή την νέα πρόταση. Ξεκινώντας από την ψυχανάλυση και διαπερνώντας σχολές όπως θεραπευτική ύπνωση, συναλλακτική ανάλυση»²⁰,

16. http://www.uronet.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=90:systemiki-anaparastasi&catid=1:medical-news&Itemid=50

17. http://anaparastasi.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=69

18. Σ.τ.Σ. Πρόκειται για τούς ιδρυτές του «Αθηναϊκού Κέντρου Μελέτης του Ανθρώπου» (ΑΚΜΑ), στο Π. Φάληρο.

19. <http://enallaktikidrasi.com/2014/01/afieroma-sti-systemiki-anaparastasi/#ixzz2rWvHWj5j>

20. Σ.τ.Σ. Transactional analysis. Μία ακόμη προσπάθεια για την κατανόηση της ψυχής, από τον Καναδό Eric Berne. Η θεωρία έγινε ιδιαίτερα γνωστή και στη χώρα μας τη δεκαετία του '70 μέ τό βιβλίο του E. Berne, «Παιχνίδια που παίζουν οι άνθρωποι» και «Είμαι OK, Είσαι OK» του Thomas Anthony Harris.

13. <http://en.wikipedia.org/wiki/Systemics>

14. http://www.uronet.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=90:systemiki-anaparastasi&catid=1:medical-news&Itemid=50

15. <http://en.wikipedia.org/wiki/Systemics>

πρωτογενής θεραπεία²¹, νευρογλωσσικός προγραμματισμός, ψυχόδραμα κλπ.»...²².

Από τὰ ἀνωτέρω ἐξάγεται τό συμπέρασμα ὅτι ἡ Συστημική Ἀναπαράσταση εἶναι, στήν καλύτερη περίπτωση, μία ἀκόμη προσπάθεια διερεύνησης τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου· μία προσπάθεια πού ξεκίνησε μέ τήν ψυχαναλυτική θεωρία τοῦ Σίγκμουντ Φρόυντ, τόν 19ο αἰώνα, γιά νά ἀποτελέσει τόν πυρήνα ἑκατοντάδων ψυχολογικῶν καί «ψυχοθεραπευτικῶν» σχολῶν καί θεωριῶν, πού μπορεῖ κάποιες νά ἐκφράζουν τήν καλή προαίρεση τῶν ἐνασχολουμένων στό νά κατανοήσουν καί νά θεραπεύσουν τόν συνάνθρωπο [πάντοτε πειραματιζόμενες], ἄλλες ὅμως ἀποτελοῦν τόν προθάλαμο καί συμπλέκονται μέ τόν ἀποκρυστισμό καί τή «Νέα Ἐποχή τοῦ Ὑδροχόου», ὅπως ἡ «ἀνθρωπιστική ψυχολογία», ἡ «ὑπερπροσωπική ψυχολογία» κ.ἄ.

Βέβαια τήν ἀποτελεσματικότητα ὄλων αὐτῶν τῶν προσεγγίσεων ἀπόκειται νά τήν κρίνουν οἱ εἰδικοί ἐπιστήμονες, κυρίως ψυχίατροι-νευρολόγοι, ἀρκεῖ οἱ μέθοδοι αὐτές-πού συνεχῶς εὐρίσκονται σέ «διερευνητικό» καί «πειραματικό στάδιο»- νά μὴν ἀποτελοῦν τή «θρησκευτική» ἐπιλογή τῶν κριτῶν, καθὼς σέ πολλές ἀπό τίς μεθόδους αὐτές ἔχουν ἐνσωματωθεῖ θρησκευτικά καί φιλοσοφικά στοιχεῖα, δάνεια ἀπό τόν Βουδισμό, Ἰνδουισμό, Ταοϊσμό καί γενικά τίς θρησκείες τῆς Ἀνατολῆς²³.

Ὅσον ἀφορᾷ δέ στόν ὑπνωτισμό, τόν κατ' εὐφημισμὸν ἀναφερόμενο ὡς «θεραπευτική ὑπνωση», στόν ὁποῖο μαθήτευσε ὁ Μπέρτ Χέλινγκερ μαζί μέ NLP (νευρογλωσσικό

προγραμματισμό)²⁴, ψυχόδραμα²⁵ κ.λπ., θά πρέπει νά ὑπογραμμίσουμε ὅτι εἶναι ἕνας πολὺ εὐαίσθητος χώρος, πού τρέφει πολλοὺς κινδύνους γιά τόν ἄνθρωπο. Τό τί μπορεῖ νά στοιχίσει αὐτή ἡ ἐνασχόληση στόν πειραματιζόμενο μέ τήν ὑπνωση, τό ἀφήνουμε ἀσχολίαστο...

3. Κβαντική Βιοανάδραση

Τί εἶναι τὰ κβάντα (quanta). Στίς 7 Ὀκτωβρίου τοῦ 1900 ὁ Μάξ Πλάνκ (Max Planck), καθηγητής θεωρητικῆς φυσικῆς στό Πανεπιστήμιο τοῦ Βερολίνου, στήν προσπάθειά του νά ἐξηγήσει τήν ἠλεκτρομαγνητική ἀκτινοβολία τοῦ «σκοτεινοῦ σώματος» (Black Body Radiation)²⁶ μέ βάση τούς νόμους τῆς θερμοδυναμικῆς, ἀναγκάστηκε νά χωρίσει τήν ἐνέργεια σέ μικροσκοπικά, στοιχειώδη μέρη, τὰ κβάντα, εἰσάγοντας μιά καινούργια σταθερά, ($h=6,6 \times 10^{-27}$ ergsecond), πού ὀνομάζεται σταθερά Πλάνκ. Ἔτσι συνέβη ἡ μεγαλύτερη κρίση στήν ἱστορία τῆς φυσικῆς, ἀφοῦ γιά πρώτη φορά, ἀπό τήν ἐποχή τοῦ Νεύτωνα, κάποιος θεωροῦσε πῶς ἡ ἐνέργεια δέν εἶναι συνεχῆς ἀλλά χωρίζεται σέ πεπερασμένα, μετρήσιμα μέρη. Χάρη σέ αὐτή τήν ἀνακάλυψη ὁ Πλάνκ κέρδισε τό Νομπέλ Φυσικῆς το 1918 κι ἔτσι ὀρίστηκε ἡ ἀρχὴ τῆς κβαντικῆς θεωρίας²⁷.

Τί εἶναι ἡ βιοανάδραση (Biofeedback). Ἡ βιοανάδραση εἶναι ἡ διαδικασία πού, κατὰ τούς ὑποστηρικτές της, ἐπιτρέπει στόν ἄνθρωπο νά μάθει πῶς μπορεῖ νά ἀλλάξει τήν φυσιολογική του δραστηριότητα μέ σκοπὸ τὴ βελτίωση τῆς υγείας καί τῆς ἀπόδοσής

21. Σ.τ.Σ. Primal therapy. Εἶδος «ψυχοθεραπείας», ὅπου ὁ ἀσθενὴς θυμάται καί ἀναπαριστᾷ μιά ιδιαίτερα ἐνοχλητικὴ ἐμπειρία, πού συνέβη συνήθως νωρὴς στή ζωὴ καί ἐκφράζει καταπιεσμένο θυμὸ ἢ ἀπογοήτευση, ἰδίως μέ αὐθόρμητες καί ἀνεξέλεγκτες κραυγές, ὑστερία ἢ βία. Ἡ μέθοδος ὀνομάζεται καί πρωταρχικὴ κραυγὴ (primal scream).

22. http://anaparastasi.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=69

23. Βλ. καί: <http://www.imglyfadas.gr/portal/gr/details.asp?cdPro={D628D301-491E-4484-A68A-3F2B86A74B6C}> καί <http://www.im-glyfadas.gr/01/01/01010072.asp>

24. Βλ. Ὀλιστικές-ἐναλλακτικὲς πρακτικὲς στό ὄνομα τῆς ἐπιστήμης, περιοδικό ΔΙΑΛΟΓΟΣ, τ. 23, Ἰαν.-Μάρτ. 2001, σσ. 44-45.

25. Psychodrama. Εἶδος ὁμαδικῆς ψυχοθεραπείας, πού ἐπινοήθηκε ἀπὸ τόν Jacob Moreno. Πρόκειται γιά μέθοδο διερεύνησης τοῦ ψυχισμοῦ τῶν ἀτόμων, ὅπου οἱ συμμετέχοντες **δραματοποιοῦν, ἀναπαριστοῦν** δηλαδή **θεατρικά**, παρόντα, παρελθόντα ἢ καί μελλοντικά γεγονότα ἀπὸ τὴ ζωὴ τους, ἀντὶ νά τὰ ἐξαγγέλλουν. <http://en.wikipedia.org/wiki/Psychodrama>

26. http://simple.wikipedia.org/wiki/Black-body_radiation

27. http://en.wikipedia.org/wiki/Black-body_radiation

του. Μέ συγκεκριμένα όργανα (μηχανήματα) μετρώνται κάποιες από τις δραστηριότητες του οργανισμού, όπως τα εγκεφαλικά κύματα, ή καρδιακή λειτουργία, ή αναπνοή, ή μυϊκή δραστηριότητα και ή θερμοκρασία του δέρματος. Αυτά τα μέσα τροφοδοτούν τις πληροφορίες τους στο χρήστη. Μέ βάση τις πληροφορίες αυτές, ο χειριστής των οργάνων, «βγάζει συμπεράσματα» -συνήθως σε συνδυασμό με αλλαγές στον τρόπο σκέψης, τα συναισθήματα και τη συμπεριφορά- **σχετικά με τις αλλαγές που πρέπει να γίνουν στη ζωή του ενδιαφερόμενου**²⁸.

Όμως, ή διεθνής ιατρική κοινότητα αντιμετωπίζει με σκεπτικισμό τις προτάσεις αυτές και την τεκμηρίωση της πρακτικής της βιοανάδρασης, τόσο για την αποτελεσματικότητά της, όσο και για το κόστος της. Οί επικριτές αμφισβητούν αυτές τις «θεραπείες», αντιπαραθέτοντας τις συμβατικές μεθόδους θεραπείας της συμπεριφοράς του ανθρώπου και τις μεθόδους της κλασικής ιατρικής²⁹. Είναι εμφανές ότι ή χρήση ενός οργάνου -ένος γαλβανομέτρου π.χ.- δέ νομιμοποιεί τον χειριστή του οργάνου και στην εξαγωγή συμπερασμάτων ως προς τη φύση ενός ιατρικού ή ψυχικού προβλήματος και κατ'έπекταση την εισήγηση κάποιας «θεραπείας». Παράδειγμα του ανωτέρω αποτελεί και τό «ήλεκτρομέτρο» (e-meter) του Λ. Ρ. Χάμπαρντ, κλασικό εργαλείο για την παγίδευση ανύποπτων ανθρώπων στην οργάνωση της Σαηεντολογίας.

Επιστρέφοντας στο σχόλιό μας σχετικά με τις δραστηριότητες του «Body Mind & Soul» διαβάζουμε...

«Τι είναι το Quantum SCIO / INDIGO³⁰.

Το SCIO/ INDIGO είναι ένα εξεζητημένο και υπέρ-εξελιγμένο μηχανήμα βιο-μέτρησης, βιο-ανάλυσης, βιο-ανίχνευσης και επιστροφής (βιο-ανάδρασης) στον οργανισμό **κβαντικών ηλεκτρομαγνητικών πεδίων**. Με αυτό τον

τρόπο ο οργανισμός μας συντονίζεται (βιοσυntonισμός) και εξισορροπείται με αποτέλεσμα να έχουμε θεραπεία σε κυτταρικό και οργανικό επίπεδο, σε σώμα, νου και συναισθημα. Είναι απόλυτα ασφαλές για τον άνθρωπο γιατί βασίζεται σε συμπαγείς **επιστημονικές βάσεις**. Ενσωματώνει ένα σύστημα που μετράει τις συχνότητες του εγκεφάλου αλλά και όλου του σώματος (Body scan) και με **ένα δυνατό λογισμικό μεταφράζει, αναλύει και επιστρέφει θεραπευτικά πεδία** πίσω στον οργανισμό δίνοντας την δυνατότητα σε **θεραπευτή και θεραπευόμενο** να παρακολουθούν τρισδιάστατα την όλη διαδικασία στην οθόνη του υπολογιστή!».

Μεταφράζοντας τό ανωτέρω κείμενο θά σταθούμε στο ότι ή μέν συσκευή SCIO / INDIGO μπορεί να μεταφέρει τά δεδομένα των μετρήσεων της σε κάποιο πρόγραμμα Η/Υ, αλλά την έρμηνεία των δεδομένων την κάνει πάλι ο χειριστής του προγράμματος, προφανώς ο άνθρωπος του «Body Mind & Soul», ο οποίος με βάση τόν προσωπικό του ύπαρξιακό προσανατολισμό θά έρμηνεύσει κατά τό δοκούν και θά προτείνει «θεραπείες» σάν αυτές που διαβάζουμε στη συνέχεια...

«Ανιχνεύοντας δίνει [τό μηχανήμα] όλες τις πληροφορίες αλλά και τη θεραπεία που χρειάζεται ενσωματώνοντας στο λογισμικό του και εφαρμόζοντας θεραπείες, όπως: **Ομοιοπαθητική** -με ενσωματωμένες τις μετρήσεις των περισσότερων ομοιοπαθητικών φαρμάκων για την εύρεση του απόλυτα όμοιου-. **Φυσική Ιατρική, Βοτανοθεραπεία, Βελονισμό, Χειροπρακτική, Δυναμική- ενεργειακή Ιατρική, Ομοτοξικολογία, Αποτοξίνωση, Orgone** [του Βίλχελμ Ράιχ] and Fire Generator, ELF Magnetic Field, Harmonic Therapy, Scalar (tsakras), Schuman Wave, **Aura Program, Sarcode** (όργανα) Program, Delusion therapy, Hammer Medicine, Πρόγραμμα ενύσχισης αθλητών, **Ψυχολογία, Αρωματοθεραπεία, Ρεφλεξολογία, Ανθοθεραπεία** [τα ανθοϊάματα Μπαχ], **Χρωματοθεραπεία, Νευρογλωσσικό Επαναπροσδιορισμό [NLP], Βιοσυntonισμό, Βιο-ανάδραση, Ολιστική Οδοντιατρική, Κρανιοϊερή Spinal Program**

28. <http://en.wikipedia.org/wiki/Biofeedback>

29. Στο ίδιο.

30. <http://bodymindsoul.gr/main/quantum-biofeedback/quantum-biofeedback-scio-indigo/>

ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΧΟΛΙΑ

ΣΥΝΑΞΗ ΓΙΑ ΤΙΣ
«ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ»

Πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη, στις 19 Δεκεμβρίου 2014, Συνάξη κληρικῶν καὶ μοναχῶν μὲ θέμα: «Οἱ Ἐναλλακτικὲς θεραπείες» δὲν εἶναι ἀβλαβεῖς».

Στό κείμενο πού συνέταξε ἡ ἐν λόγω Συνδιάσκεψη γίνεται ἐκτενὴς ἀναφορὰ στὰ Πορίσματα τῆς ΚΕ΄ Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως γιὰ θέματα αἰρέσεων καὶ

παραθρησκείας, πού συνεκλήθη στὸν Βόλο, ἀπὸ 4 ἕως 6 Νοεμβρίου 2013, μὲ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ διοργανώθηκε ἀπὸ τὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων.

Ἀκολουθεῖ τὸ κείμενο τῆς Συνάξεως:

«Ἡ **“Σύναξις Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν”** ἀσχολήθηκε κατὰ τὴν συνάντησή της στὶς 16 Δεκεμβρίου 2014 καὶ μὲ τὸ θέμα τῶν λεγομένων ἐναλλακτικῶν θεραπειῶν καὶ ἐνέκρινε ὁμοφώνως τὸ παρακάτω κείμε-

και πολλές άλλες φυσικές και **εναλλακτικές** θεραπείες».

Θὰ ἦταν περιττό, πιστεύουμε νὰ ἐπιμείνουμε περισσότερο στὴν ἀνάλυση τοῦ ἀνωτέρω κειμένου, καθὼς δὲν ὑπάρχει προφανῶς ἐναλλακτικὴ καὶ νεοεποχίτικη πρακτικὴ ἢ ὁποῖα νὰ μὴ μπορεῖ νὰ περιληφθεῖ μεταξύ τῶν ὅσων δύναται νὰ «χειρισθεῖ» τὸ «**εξεζητημένο** καὶ **υπὲρ-εξελιγμένο**» αὐτὸ μηχανήμα. Ἀξίζει ὅμως νὰ ἀναφερθοῦν μερικὲς ἀπὸ τίς «παθήσεις» πού περιλαμβάνονται στὶς «θεραπευτικὲς δυνατότητες» τῆς συσκευῆς τοῦ «Body Mind & Soul» τίς ὁποῖες καὶ παραθέτουμε στὴ συνέχεια...

«Πραγματοποιεῖται **ενεργειακός** ἔλεγχος, αποτύπωση καὶ βιοσυντονισμός σε: Ὅλα τὰ ὄργανα καὶ συστήματα τοῦ οργανισμοῦ σε σωματικό, συναισθηματικό, νοητικό καὶ **πνευματικό** επίπεδο. Δυνασεξίες, ἀλλεργίες καὶ ευαισθησίες. **Συναισθήματα**, ὁρμόνες καὶ νευροδιαβιαστές. **Κατάσταση DNA** καὶ **βελτίωσή του**. Οξειδωτικὸ στρες. Βιταμίνες, μέταλλα, αμινοξέα, ἐνζυμα, λιπαρὰ οξέα, ἰχνοστοιχεῖα. Αἷμα καὶ συστατικά του, μικροβιακὴ κατάσταση οργανισμοῦ. Τοξίνες, βαρῆα μέταλλα, επιβαρύνσεις ἀπὸ διατροφή καὶ περιβάλλον, παρενέργειες χημικῶν φαρμάκων, ἐμβολίων

και εντοπισμός των τοξινωμένων ὀργάνων. Ἐγκέφαλο, γιὰ καλὴ λειτουργία των λοβῶν, σύνδρομο ελλειμματικῆς προσοχῆς, **παρορμητικότητα**, **αυτισμό**, **δυσλεξία**, **ενίσχυση μάθησης**, μνήμης. Ἀνάλυση νευροδιαβιαστών, **θεραπεία** **ασυνειδήτου**, τραυμάτων **στρες**, συναισθημάτων, **κατάθλιψη**, **νευρώσεων**, **φοβίων**, **εξαρτήσεων** κ.α. Μολύνσεις, λοιμῶξεις, φλεγμονές. Συμπτώματα Ἀσθενειῶν κ.α.

Και βοηθάει σε: Μείωση βάρους καὶ ἔλεγχος βουλιμίας, Ἐνεργοποίηση τοῦ μεταβολισμοῦ, **Ψυχικὴ ἰσορροπία**, Μείωση τοῦ **στρες** καὶ τοῦ **ἀγχους**, **Ἀντιμετώπιση** των ἐλεύθερων ριζῶν καὶ **τοῦ γήρατος**, Πρόληψη ἀπὸ ασθένειες, **Ενίσχυση** τοῦ ανοσοποιητικοῦ συστήματος, **Συναισθηματικὴ ἀπεμπλοκὴ** καὶ πολλὰ ἄλλα ἀκόμη».

Εἶναι τρομερό, ἡ ἐπιστημονικὴ ἐργασία ἑνὸς ἐρευνητοῦ (Μάξ Πλάνκ, Νομπέλ Φυσικῆς, 1918) καὶ οἱ τεχνικὲς δυνατότητες κάποιων συσκευῶν μετρήσεων (ἠλεκτρομυογράφων, ἠλεκτροθερμογράφων, ἠλεκτροδερμογράφων κ.λπ.), νὰ γίνονται σήμερα ἐφαλτήριο γιὰ τὴν ἐπιστροφή στὶς μέρες μας τοῦ γιαιτροῦ-μάγου τῶν πρωτογόνων φυλῶν καὶ τοῦ ἀλχημιστῆ τοῦ Μεσαίωνα.

(Τὸ τέλος στοῦ ἐπόμενου)

νο: Οί λεγόμενες εναλλακτικές θεραπείες προβάλλονται τά τελευταία χρόνια και στην Ελλάδα ως μία δυνατότητα στον χώρο της υγείας, παράλληλα μέ τήν κλασική ιατρική.

Ἐκτός ἀπό τήν ιατρική πλευρά του, τό θέμα ἔχει καί τήν πνευματική του διάσταση, ὅπως καί ἠθικές καί κοινωνικές προεκτάσεις. Ὅσον ἀφορᾷ στήν ιατρική πλευρά, Εἰδική Ἐπιτροπή, πού συνέστησε ὁ Ἰατρικός Σύλλογος Ἀθηνῶν, ἀσχολήθηκε κατά τό ἔτος 1997 μέ τό θέμα αὐτό καί χαρακτήρισε τίς “εναλλακτικές θεραπείες” ὡς “Ἀνορθόδοξες Θεραπευτικές Μεθόδους” (ΑΝ.ΘΕ.Μ.), τονίζοντας μέ αὐτόν τόν τρόπο τόν ἀντιεπιστημονικό τους χαρακτήρα καί τήν ἐν δυνάμει ἐπικινδυνότητα γιά τήν υγεία ὄσων τίς χρησιμοποιοῦν.

Ἐκτός ὅμως ἀπό τήν ἐν δυνάμει ἐπικινδυνότητα γιά τό σῶμα, ὑπάρχει καί ἡ σημαντικότερη πνευματική ἐπικινδυνότητα τῶν ἐν λόγῳ “εναλλακτικῶν θεραπειῶν”.

Αὐτή συνίσταται κυρίως στό γεγονός ὅτι εἶναι πιθανόν αὐτές νά ἀποτελέσουν ἕνα εἶδος ἐφαλτηρίου, πού θά ὀδηγήσει ἀνύποπτους ὀρθοδόξους χριστιανούς στίς θρησκείες τῆς Ἄπω Ανατολῆς καί στόν ἀποκρυφισμό. Αὐτός ὁ κίνδυνος ἐπισημαίνεται ἤδη στά Πορίσματα τῆς ΚΕ΄ Πανορθόδοξου Συνδιασκέψεως, πού συνεκάλεσε ἀπό 4 ἕως 6 Νοεμβρίου 2013 στόν Βόλο ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Συνδιάσκεψη αὐτή ἀσχολήθηκε μέ τίς αἰρετικές καί ἀποκρυφιστικές προσεγγίσεις στό πρόβλημα τῆς ἀσθενείας. Κατονόμασε μάλιστα στά “Πορίσματά” της κάποιες “θεραπείες” μέ τά ἑξῆς λόγια: “Ἡ Συνδιάσκεψη διεπίστωσε ὅτι οἱ “θεραπείες” αὐτές (Ἀγγελοθεραπεία, Ἁγιουργέδα, Ἀνθοιάματα Μπάχ, Aura Soma, Ἀρωματοθεραπεία, Βελονισμός, Βιοενεργειακές Θεραπείες, Ἐσωτέρα Θεραπευτική, Κρανιοϊερό Θεραπεία, Κρυσταλλο-

θεραπεία, Ὁμοιοπαθητική, Ρέικι, Ρεφλεξολογία, Σιάτσου, ψευδοεπιστημονικές ψυχοθεραπείες κ.ἄ.) θεμελιώνονται σέ κοσμοθεωριακό ὑπόβαθρο, τό ὅποιο εἶναι ἀντίθετο καί ἀσυμβίβαστο μέ τήν Ὁρθόδοξη πίστη”.

Ἡ Σύναξή μας ἐπισημαίνει ἐπιπλέον τά ἑξῆς:

Ὅπως τονίσθηκε καί στήν ἐν λόγῳ Συνδιάσκεψη, προσφορότερος θά ἦταν ὁ ὅρος “Ἰατρική” τῆς “Νέας Ἐποχῆς”, ἐπειδή ἡ πνευματική θεμελίωση, πού οἱ ἴδιοι οἱ ἰδρυτές ἢ εἰσηγητές τους δίνουν στίς “θεραπείες” αὐτές, προϋποθέτει τήν περί Θεοῦ, ἀνθρώπου καί κόσμου ἀντίληψη τῶν ἄπω-ἀνατολικῶν θρησκείων, τοῦ ἀποκρυφισμοῦ καί τῆς “Νέας Ἐποχῆς τοῦ Ὑδροχόου”.

Τά στοιχεῖα ἀποκρυφισμοῦ προβάλλονται λιγότερο ἢ περισσότερο ἔντονα στίς διάφορες μορφές “θεραπειῶν”. Παραδείγματος χάριν τό Ρέικι εἶναι ξεκάθαρα ἀποκρυφιστικό καί ἄρα ἀσυμβίβαστο μέ τήν Ὁρθόδοξη πίστη μας. Ἀρκεῖ νά ποῦμε ὅτι ἐκεῖ ὑπάρχουν τρεῖς βαθμοί μύησης.

Στό Ρέικι, ὅπως καί σέ ὅλες τίς “εναλλακτικές θεραπείες”, ἡ ἀσθένεια θεωρεῖται ὅτι ὀφείλεται σέ μπλοκάρισμα μιᾶς μή προσδιορίσιμης ἐπιστημονικά παγκόσμιας ἐνέργειας, τῆς “πράνα” τῶν Ἰνδουιστῶν. Ἡ “πράνα” θεωρεῖται ἀπό αὐτούς ὡς ἕνας ἐνεργειακός ὠκεανός, στόν ὅποιο ὑποτίθεται ὅτι “κολυμποῦν” ὅλα τά ὄντα. Ἡ θεραπεία, ἐξ ἴσου αὐθαίρετα, θεωρεῖται ἀπό αὐτούς ὅτι εἶναι οὐσιαστικά ἕνα ξεμπλοκάρισμα τῆς “πράνα”.

Ὅλα αὐτά τά ἀνατολίτικα καί ἀποκρυφιστικά ἐπενδύονται καί παρουσιάζονται μέ μιᾶ ἐπιστημονικοφανῆ ὀρολογία κατάλληλη νά ἐπηρεάσει τόν δυτικό ἄνθρωπο τοῦ σήμερα. Καί σέ ἄλλες ὅμως “θεραπείες” —ὅπως αὐτές πού χρησιμοποιεῖ ἡ Ὁμοιοπαθητική— ἡ ἀσθένεια θεωρεῖται ὅτι ὀφείλεται σέ ἀποσυντονισμό τῆς “ζωτικῆς δυνάμης” ἢ “συμπαντικῆς ἐνέργειας”,

ή όποία έχει κατά τούς όμοιοπαθητικούς “μορφοποιητικό νοῦ” καί “συνδέει τό άτομο μέ τήν υπέρτατη Αρμονία τοῦ Σύμπαντος”. Αξιοσημείωτο εἶναι καί τό γεγονός ότι αποδίδουν στή “ζωτική δύναμη” χαρακτηριστικά ήλεκτρομαγνητικοῦ πεδίου. Σέ κείμενα όμοιοπαθητικῶν ὑπάρχουν συχνές καί ἐκτεταμένες ἀναφορές σέ ἔννοιες καί τεχνικές ἀλχημείας καί ἀποκρυφισμοῦ. Ἀρκεῖ νά λεχθεῖ ότι μέ τήν “δυναμοποίηση”, ὅπως λένε, τοῦ όμοιοπαθητικοῦ φαρμάκου ἐκδηλώνεται ἡ πνευματοειδής φύση τῆς δραστηκῆς πρώτης ὕλης του. Ἡ ἱαματική δύναμη τοῦ όμοιοπαθητικοῦ φαρμάκου χαρακτηρίζεται ἀπό τόν ἰδρυτή τῆς Ὅμοιοπαθητικῆς Samuel Hahnemann ὡς “μαγική”.

Ἰδιαιτέρως ἐπικίνδυνη πνευματικῶς εἶναι ἡ ἀποψη τῶν όμοιοπαθητικῶν ότι μέ τά “φάρμακά” τους θεραπεύουν ἀκόμη καί τά πάθη τῆς ψυχῆς, ὅπως τόν ἐγωισμό, τή ζήλεια, παθολογικές ἐκδηλώσεις καί διαστροφές τοῦ γενετησίου ἐνστίκτου κ.ο.κ. Ἔτσι δέν χρειάζεται ἡ Ἐκκλησία, ἀφοῦ τό ἔργο της τό ἀναλαμβάνει ἡ Ὅμοιοπαθητική, ἡ όποία καί μέ ἄλλα κείμενα ἐκπροσώπων της παρουσιάζεται ὄχι μόνον ὡς μία μέθοδος θεραπείας, ὅπως θέλει νά εἶναι, ἀλλά καί ὡς ἓνα σωτηριολογικό σύστημα καί ὡς πρόταση γιά νά ξεπεράσει ἡ ἀνθρωπότητα τά σημερινά της ἀδιέξοδα!

Στό σημείο αὐτό θά πρέπει νά καταδικασθεῖ καί ἡ ἀπαράδεκτη προσπάθεια παραπληροφόρησης κάποιων όμοιοπαθητικῶν νά παρουσιάσουν κορυφαίους συγχρόνους Ἀγίους Γεροντάδες ὡς ὀπαδούς τῆς Ὅμοιοπαθητικῆς, ὅπως π.χ. τόν Ἅγιο Πορφύριο καί τόν Ἅγιο Γέροντα Παῖσιο τόν Ἀγιορείτη. Εἶναι ὅμως τοῖς πᾶσι γνωστόν ότι καί οἱ δύο αὐτοῖ Ἅγιοι τῶν ἡμερῶν μας ἦταν ξεκάθαρα ἀντίθετοι μέ τήν Ὅμοιοπαθητική. Ὁ μὲν Ἅγιος Πορφύριος ἔλεγε ότι τά “φάρμακά” τους εἶναι

“νεράκι κοπανιστό”, ἀλλά —συμπλήρωσε— νά προσέχετε, γιατί “κάποια, πού ἔρχονται ἀπ’ ἔξω, εἶναι διαβασμένα”. Καί ὁ Ἅγιος Γέροντας Παῖσιος χαρακτηρίζε ἐπίσης τό όμοιοπαθητικό φάρμακο “κοπανιστό νεράκι” καί “δαιμονικό ὑποκατάστατο τοῦ ἀγιασμοῦ”!

Ἡ Σύναξή μας, ὅπως καί ἡ προαναφερθεῖσα ΚΕ΄ Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη, ἐπιθυμεῖ νά συστήσει φιλαδέλφως στούς Ὁρθοδόξους Χριστιανούς νά ἀποφεύγουν “θεραπευτικές” μεθόδους πού δέν εἶναι ξεκάθαρες ἀπό πλευρᾶς ἱατρικῆς οὔτε, πολύ περισσότερο, ἀπό πλευρᾶς πνευματικῆς.

Ὁ χριστιανός, ἐξ ἄλλου, δέν ἐπιζητεῖ τήν θεραπεία τοῦ σώματος ἐναντι παντός τιμήματος. Ἡ ἀσθένεια, ὡς γνωστόν, έχει πολλές φορές καί τόν χαρακτήρα παιδαγωγίας πνευματικῆς, εἴτε συνηθέστερα γιά τήν κάθαρση ἀπό τά πάθη, εἴτε —σέ ἐξαιρετικές περιπτώσεις— γιά τήν ἐπιδαψίλευση πνευματικῶν στεφάνων ὑπομονῆς.

Ἐκ μέρους τῆς

“Συνάξεως Κληρικῶν καί Μοναχῶν”:

Αρχιμ. Αθανάσιος Αναστασίου,
Προηγούμενος Ἱ. Μ. Μεγ. Μετεώρου.

Αρχιμ. Σαράντης Σαράντος,
Ἐφημέριος Ἱ. Ν. Κοιμήσεως
Θεοτόκου, Ἀμαρούσιον Ἀττικῆς.

Αρχιμ. Γρηγόριος Χατζηνικολάου,
Καθηγούμενος Ἱ. Μ. Ἀγίας
Τριάδος, Ἄνω Γατζέας Βόλου.

Γέρων Εὐστράτιος Ἱερομόναχος, Ἱ.
Μ. Μεγίστης Λαύρας Ἀγ. Ὀρους.

Πρωτοπρ. Γεώργιος Μεταλληνός,
Ὁμότιμος Καθηγητῆς Θεολογικῆς
Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Πρωτοπρ. Θεόδωρος Ζήσης, Ὁμότιμος
Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης».

**ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ ΠΕΘΑΝΕ
ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΔΕΧΘΗΚΕ
ΜΕΤΑΓΓΙΣΗ ΑΙΜΑΤΟΣ**

Μιά γυναίκα πού πρόσφατα γέννησε μέ καισαρική τομή πέθανε σέ ένα νοσοκομείο στό ανατολικό Λονδίνο μετά τήν ἄρνησή της νά δεχθεῖ μετάγγιση αἵματος ἐπειδή ἦταν Μάρτυρας τοῦ Ἰεχωβᾶ.

Ὁ λόγος γιά τήν 40χρονη Adeline Keh, ἡ ὁποία ἀρρώστησε μετά τή γέννηση τοῦ γιοῦ της στό Νοσοκομείο τοῦ Homerton. Μεταφέρθηκε σέ εἰδικό νοσοκομείο στό Cambridge, ὅπου πέθανε ἕνα μήνα μετά. Οἱ ἐπικεφαλές τοῦ Homerton ἔχουν ξεκινήσει μία ἀνεξάρτητη ἐπανεξέταση τῆς ὑπόθεσης, ἡ ὁποία ἦταν μία ἐκ τῶν τεσσάρων θανάτων νέων μητέρων στό νοσοκομείο μέσα σέ ἑννέα μήνες. Ἡ Adeline γέννησε στίς 18 Σεπτεμβρίου, ἀλλά ἔπρεπε νά μείνει στό νοσοκομείο ἐξαιτίας μίας μόλυνσης. Εἶχε ἀναπτύξει σύνδρομο ὀξείας ἀναπνευστικῆς δυσχέρειας καί μεταφέρθηκε στό Papworth. Οἱ γιατροί στό Papworth κάνουν λόγο γιά ἄρνησή της νά δεχθεῖ μετάγγιση αἵματος καί οἱ δικηγόροι φρόντισαν ὥστε νά τηρηθοῦν οἱ ἐπιθυμίες της. Πέθανε δύο ἡμέρες ἀργότερα ἀπό ARDS (Ὁξύ σύνδρομο ἀναπνευστικῆς δυσχέρειας), μία μόλυνση στήν καισαρική πληγή, μετά τήν ἄρνησή της νά ὑποβληθεῖ σέ μετάγγιση. Οἱ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβᾶ ἀρνοῦνται νά δεχθοῦν μεταγγίσεις αἵματος, ἐπειδή πιστεύουν ὅτι τό αἷμα ἀντιπροσωπεύει τή ζωή. Αὐτή ἡ πεποίθηση ἔχει ὀδηγήσει σέ πολλές ἀντιπαραθέσεις λόγω τῶν πολλῶν θανατηφόρων περιπτώσεων.

πηγή: www.agioritikouima.gr
12 Νοεμβρίου 2014
καί www.dailymail.co.uk
24 Νοεμβρίου 2014.

ΝΟΜΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

**ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ
ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ**

ΑΠΟΦΑΣΗ -2 BvR 943/99 ΤΗΣ 26.3.2001

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΤΗΣ ΩΣ ΑΝΩ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΟ ΣΤΟ ΑΤΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΝΑ ΑΠΟΚΡΟΥΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΚΟΔΟΣΙΕΣ, ΕΝ ΠΟΛΛΟΙΣ ΑΠΑΤΗΛΕΣ ΚΑΙ ΥΒΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΣΑ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ ΣΚΛΗΡΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΥΤΙΚΕΣ

(μετάφραση ὑπό Γεωργίου Κρίππα, Διδάκτορος Συνταγματικοῦ Δικαίου).

1. (Α) Τό (περί θρησκευτικῆς ἐλευθερίας), ἄρθρο 4 παρ. 1 καί 2 (τοῦ γερμανικοῦ Συντάγματος) δέν περιορίζεται μόνον εἰς τό κλασσικό δικαίωμα τῆς ἀποκρούσεως (ἀντιθέτων ἀπόψεων). Θεσπίζει ἐπίσης διά τό κράτος τήν ὑποχρέωση νά προστατεύει ἄτομα καί θρησκευτικές ὀργανώσεις ἐναντίον ἐπιθέσεων ἢ παρεμποδίσεων ἄλλων θρησκευτικῶν ὀργανώσεων ἢ ἀντιστοίχων θρησκευτικῶν ὁμάδων. Τό καθῆκον αὐτό προστασίας ἀσκεῖ τό κράτος εὐθέως ὑπέρ τῶν ἐπισημῶν Ἐκκλησιῶν, πού ὑφίστανται ὡς νομικά πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, δεδομένου ὅτι εἰς τίς Ἐκκλησίες αὐτές ἀναγνωρίζεται ἄσκηση δημοσίας ἐξουσίας καί ὡς ἐκ τούτου δύνανται, νά ἀσκοῦν ὑψηλή ἐπιρροή καί ἐπί τοῦ κράτους καί ἐπί τῆς κοινωνίας.

Ἐν ὄψει τούτου ἡ δράση καί τό καθεστῶς τῶν ἐπισημῶν Ἐκκλησιῶν τεκμαίρεται, ὅτι ἔχει θεσπισθεῖ παγίως ὑπό τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 1 καί 2 τοῦ Συντάγματος. Ἐπομένως καθ' ἣν ἡ ἔκταση τὰ δικαιώματα αὐτά ἀσκοῦνται ἐντός τῶν ὁρίων τοῦ νόμου καί τοῦ Συντάγματος προστατεύονται, ἀκόμη καί ἂν ἀσκοῦνται ἐναντι τῶν ἄλλων θρησκευτικῶν ἢ θρησκευτικῶν κοινοτήτων. Ὡς ἐκ τούτου τούς ἐπιτρέπεται, νά ἀσκοῦν

δημοσία σκληρή κριτική και να συγκρούονται προς άλλες θρησκευτικές κοινότητες, χωρίς να απαιτείται προς τούτο κάποια ειδική εξουσιοδότηση κατά νόμον. Περαιτέρω υποχρεώσεις εν ὄψει τῆς μορφῆς τους ὡς νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου δέν ἀπαιτοῦνται. Τό μόνο πού πρέπει νά προσεχθεῖ, εἶναι ὅτι ὡς νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου κατά τήν συμπεριφορὰ τους ἔναντι τῶν λοιπῶν θρησκευτικῶν κοινοτήτων ὀφείλουν, νά μήν παραβιάζουν τίς ἀρχές τίς οὐδετερότητος τοῦ κράτους καί τῆς ἰσότητος.

ΔΙΑΚΟΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Μέ τήν ἔναρξη τῆς χειμερινῆς περιόδου τοῦ 2014 ἐπαναλειτούργησε τό «Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Πίστεως καί Οἰκοδομῆς στήν Ὁρθοδοξία». Τό Σεμινάριο διάγει τήν 3^η δεκαετία λειτουργίας του καί πολλοί ἄνθρωποι καί ἰδιαίτερα νέοι βοηθήθηκαν νά βροῦν ἀπαντήσεις στά ὑπαρξιακά τους ἐρωτήματα. Στόχο του ἔχει νά καταρτίσει τό Ὁρθόδοξο Πλήρωμα κατά τέτοιο τρόπο, ὥστε νά μπορεῖ νά διακρίνει τήν Ἀλήθεια ἀπό τήν πλάνη καί νά ἀμύνεται κατά τῶν προσηλυτιστικῶν ἐπιθέσεων τῶν συγχρόνων αἱρέσεων. Οἱ ὀμιλίες γίνονται κάθε Κυριακή, 11.30 ἕως 13.00, στό Πνευματικό Κέντρο τῆς Ἐνορίας τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς Ἀττικῆς. Οἱ ἐκλεκτοί ὀμιλητές, μέ πολλή ἀγάπη καί μέ ἐξαιρετική γνώση τῶν προβλημάτων πού ἀπασχολοῦν τό λαό τοῦ Κυρίου, ἀναπτύσσουν στούς συνεργάτες καί φίλους τῆς Π. Ε. Γ. θέματα πού ἔχουν σχέση μέ τήν ἐν Χριστῶ ζωή καί τήν Ἐκκλησιαστική μας παράδοση.

Κατά τό τρίμηνο Ὀκτωβρίου - Δεκεμβρίου πραγματοποιήσαν εισηγήσεις οἱ ἑξῆς ὀμιλητές:

Ὁ Θεολόγος κ. Λάμπρος Σκόντζος μέ θέμα: «Σχέση Δημοκρατίας καί Ὁρθοδοξίας».

Ὁ Φιλολόγος κ. Κωνσταντῖνος Γανωτῆς, μέ θέμα: «Ποιοί οἱ ἀντίπαλοι τῶν Ἑλλήνων στούς Βαλκανικούς Πολέμους;».

Ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Ἀνδρέας Κονάνος, μέ θέμα: «Ἀλήθειες πού συχνά ξεχνᾶμε».

Ὁ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. π. Ἰωάννης Φωτόπουλος, μέ θέμα: «Τό φῶς τοῦ Χριστοῦ. Ζωή ἢ καταδίκη αἰώνιος;».

Ὁ Συγγραφέας κ. Κωνσταντῖνος Παπαδημητρακόπουλος, μέ θέμα: «Προσωπική Τεχνολογία: Ἡ πορεία μας πρὸς τά πού;».

Ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Χρυσόστομος Μαϊδώνης, μέ θέμα: «Ἡ οἰκογένεια σέ ἐξέλιξη...».

Ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Μελέτιος Κουράκλης, μέ θέμα: «Μέ ὄπλο τόν σταυρό στά πεδία τῶν μαχῶν: Ἡ παρουσία καί τό ἔργο τῶν Στρατιωτικῶν Ἱερέων στούς Βαλκανικούς Πολέμους 1912-1913».

Ὁ Πολιτικός Ἐπιστήμων κ. Κωνσταντῖνος Χολέβας, μέ θέμα: «Ὁ Ἑλληνορθόδοξος χαρακτήρας τῆς παιδείας μας καί οἱ προσπάθειες ἀποχριστιανοποίησης» καί

Ὁ Καθηγητής κ. Νικόλαος Μπρατσιώτης, μέ θέμα: «Ἀπό τάς ἠθικοκοινωνικάς διατάξεις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης».

Ἡ Π. Ε. Γ., πού ἀποτελεῖ τόν ὀργανωτικό φορέα τοῦ Σεμιναρίου, συνιστᾶ στούς φίλους καί συνεργάτες της πού παρακολουθοῦν τά μαθήματα, νά τό κάνουν γνωστό καί νά καλέσουν καί ἄλλους φίλους καί γνωστούς τους, πού δέν τό γνωρίζουν, γιά νά συμμετάσχουν σ' αὐτό.

Κατά τό τρίμηνο Ὀκτωβρίου - Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε ἐπίσης μία ἐκπαιδευτική ἡμερίδα, γιά τούς συνεργάτες τῆς Π. Ε. Γ. Ἡ ἡμερίδα διεξήχθη στό Πνευματικό Κέντρο τοῦ Ἱ. Ν. Ἁγίας Παρασκευῆς, στήν Ἁγία Παρασκευή, τό Σάββατο, 22 Νοεμβρίου. Εισηγητής ἦταν ὁ π. Χρυσόστομος Μαϊδώνης, μέ θέμα: «Ἀλληλεπίδραση Χριστιανισμοῦ καί Ἰσλάμ».

Οί ημερίδες πραγματοποιούνται, μετά τη Θεία Λειτουργία, με σκοπό τον καταρτισμό συνεργατών της Ένωσης για να αναλάβουν διακονία ενημέρωσης και παροχής βοήθειας σε όσους αντιμετωπίζουν προβλήματα από την εμπλοκή τους σε αίρετικές ομάδες.

Για την ενημέρωση των πολιτών σε θέματα σχετικά με την δραστηριότητα των σεκτών, μέλη της Π. Ε. Γ. έδωσαν διαλέξεις κατά το τρίμηνο Οκτωβρίου - Δεκεμβρίου σε ένορίες της Αρχιεπισκοπής Αθηνών και στις έδρες Μητροπόλεων της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Συνεχίστηκε επίσης, κατά το τρίμηνο Οκτωβρίου - Δεκεμβρίου, η έντατική εκπαίδευση συνεργατών της Π.Ε.Γ. στις ειδικές «ομάδες εκπαίδευσης και επανένταξης», σύμφωνα με το πρόγραμμα που δημοσιεύεται στο τέλος του περιοδικού μας. Τα μαθήματα στις ομάδες αυτές παρακολουθούν όσοι θέλουν να ένταχθούν στο πρόγραμμα διακονίας αντιμετώπισης των ποικίλων πνευματικών και κοινωνικών προβλημάτων, που δημιουργούνται σε νεαρά κυρίως άτομα από την προσηλυτιστική δραστηριότητα των νεοφανών αίρεσεων και των παραθρησκευτικών «ομάδων διανοητικού χειρισμού». Συστήνουμε την παρακολούθηση των μαθημάτων

αυτών σε όσους επιθυμούν να γνωρίσουν βαθύτερα και να συνδράμουν την διακονία μας.

Στις 23 Νοεμβρίου 2014 πραγματοποιήθηκε η τακτική Συνέλευση της Ένώσεώς μας. Κατά την Ημερήσια Διάταξη έγινε ο Απολογισμός της παρελθούσης διετίας και ο Προϋπολογισμός της προσεχούς διετίας. Στη συνέχεια έγιναν αρχαιρεσίες για την εκλογή νέου Πνευματικού και Διοικητικού Συμβουλίου της Ένώσεως. Ξελέγησαν για μέν τό Πνευματικό Συμβούλιο ό π. Κυριακός Τσουρός, ως Πρόεδρος και μέλη ό π. Αρσένιος Βλιαγκόφτης και οί κυρίες Άννα Μπουρδάκου, Μαρία Παπαθεοδώρου, Άγλαΐα Χούσου και Καλλιόπη Μόρου.

Τό νέο Διοικητικό Συμβούλιο, μετά την συγκρότησή του σε σώμα, αποτελείται από τούς: κ. Κωνσταντίνο Παπαχριστοδούλου, ως Πρόεδρο, Αρχιμανδρίτη π. Μελέτιο Στάθη, ως Αντιπρόεδρο, Γεωργία Ρόρη, ως Γραμματέα, Γεώργιο Κοπανάκη, ως Ταμία και μέλη τίς κυρίες Γεωργία Μπουρδάκου, Αικατερίνη Βασιλάκη και Μαρία Στεργίου.

Επίσης ως Ξελεκτική Επιτροπή εξέλεξαν οί κυρίες Αικατερίνη Αναγνωστοπούλου, Μερόπη Θεοφανέλη και Σπυριδούλα Σπυροπούλου.

Ο «ΔΙΑΛΟΓΟΣ» ΠΑΡΑΚΑΛΕΙ ΘΕΡΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΑΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗ

Γιά τήν συνέχιση τής έκδοσής του.

Γιά τήν αποστολή τής προαιρετικής οικονομικής ενίσχυσής σας μπορείτε νά χρησιμοποιήσετε τήν ένθετη ταχυπληρωμή, ή όποία έχει χαμηλότερο ταχυδρομικό τέλος από τίς άλλες ταχυδρομικές έπιταγές, ή νά καταθέσετε χρήματα στόν κατωτέρω τραπεζικό λογαριασμό τής Π.Ε.Γ.

Έθνική Τράπεζα: 180/296004-44, IBAN GR 5701101800000018029600444

Η αποστολή των αποδείξεων σε όσους στέλνουν συνδρομή γίνεται άμεσα. Παρακαλούμε, στό έντυπο τής ταχυπληρωμής νά γράφετε καθαρά, στή θέση «Αποστολέας» τά στοιχεία σας και τό τηλέφωνό σας.

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ

Από τό Ραδιοφωνικό Σταθμό τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος, 89,5 FM, μεταδίδεται ἡ ἐκπομπή:
«Ἀλλοτρίωση δόγματος - ἀλλοτρίωση ἡθους». Σάββατο, 17.00-17.30.
 Ἐπιμελεῖται καί παρουσιάζει ὁ Πρωτοπρ. π. Βασίλειος Γεωργόπουλος.

Ἀπό τό Ραδιοφωνικό Σταθμό τής Πειραιϊκῆς Ἐκκλησίας,
 91,2 FM, μεταδίδονται οἱ ἐκπομπές:

α) **«Ἀντιαιρετική Δράση», Σάββατο, 14.15-15.00.** Ἐπιμελοῦνται καί παρουσιάζουν οἱ Πρωτοπρ. π. Κυριακός Τσουρός καί π. Βασίλειος Γεωργόπουλος

β) **«Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Πίστεως», Σάββατο, 18.00-19.00.**
 (Ἀναμεταδίδονται οἱ ὁμιλίες πού πραγματοποιοῦνται στό Ἐνοριακό Κέντρο τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Παρασκευῆς Ἀττικῆς, κάθε Κυριακή).

Ἰστοσελίδα τής ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ: www.ecclesia.gr, e-mail: ierasynodos@ecclesia.gr

Ἰστοσελίδα τής ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ:
www.ecclesia.gr/greek/holysynod/committees/heresies/HERESIES.HTM
 e-mail: aireseis@gmail.com τηλ. 210 7272240-3, fax: 210 7272244

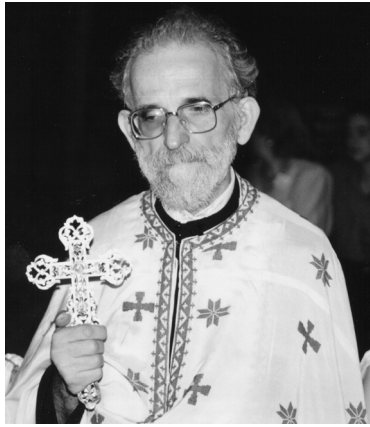
Ἰστοσελίδα τής Π. Ε. Γ.: www.ppu.gr τηλ. 210 6396665, fax: 210 6082219

ΟΜΑΔΕΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ ΣΚΗΝΙΚΟΥ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ

Λειτουργοῦν καί ἐφέτος, στά πλαίσια τής Π. Ε. Γ., οἱ ἐξῆς Ὅμαδες Μελέτης τοῦ Σκηνικοῦ τῶν Αἱρέσεων καί τής Παραθρησκείας:

1. Ὅμαδα Μελέτης τής ἱστορίας, ἐξέλιξης, διδασκαλίας καί δράσης τής Ἐταιρείας «Σκοπιά» τῶν «**Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά**». Κάθε Παρασκευή, 5.30' -7.30' μ.μ.
2. Ὅμαδα Μελέτης τοῦ σκηνικοῦ τής «**Νέας Ἐποχῆς**» (Γκουρουϊστικές, Ἀποκρυφιστικές, Ἐναλλακτικές, Νεο Γνωστικές, Σατανιστικές κ.λπ. ὁμάδες). Κάθε Πέμπτη.
3. Ὅμαδα Μελέτης τῶν **Προτεσταντικῶν-Πεντηκοστιανῶν** κινήσεων. Κάθε Δευτέρα, 7.00' -9.00' μ.μ.

Τά **Μαθήματα** πραγματοποιοῦνται σέ αἴθουσα τοῦ Ἐνοριακοῦ Κέντρου τής Ἁγίας Παρασκευῆς (Ἀποστόλου Παύλου 10, δύο δρόμους δεξιά, μετά τήν Ε. Ρ. Τ.). Τηλ. ἐπικοινωνίας: **210 6396 665**.

**ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΣΥΝΙΣΤΟΥΜΕ
του π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου
και συνεργατών του**

1. «Ἡ Ὁρθοδοξία μας».
2. «Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Πίστη-Λατρεία- Ζωή».
3. «The Orthodox Church. Its Faith, Worship and Life».
4. «Ἡ ἀστρολογία στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
5. «Ποιμαντικὴ ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας».
6. «Ἐγχειρίδιο αἱρέσεων καὶ παραχριστιανικῶν ομάδων», (ἔκδ. Γ΄).
7. «Πεντηκοστιανοὶ καὶ Ὁρθοδοξία».
8. «Μετενσάρκωση ἢ Ἀνάσταση; Ὁρθόδοξη θεώρηση τοῦ Κακοῦ», (ἔκδ. Β΄).
9. «Ἀποκρυφισμὸς, Γκουρουϊσμὸς, “Νέα Ἐποχὴ”», (ἔκδ. Γ΄).
10. «Διαλογισμὸς ἢ προσευχή; Ὁρθόδοξη θεώρηση».
11. «Ἡ Λατρεία τῆς “Σκοπιᾶς”», (τόμος Α΄).
12. «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά καὶ Ὁρθοδοξία», (τόμος Γ΄).
13. «Ἡ χαμένη ἀθωότητα. Περιπλανήσεις σὲ δρόμους τοῦ Ἐωσφόρου».
14. «Νεοφανεῖς αἱρέσεις-Καταστροφικὲς Λατρεῖες στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
15. «Ἐγκληματικὸ δόγμα. Ἐμπειρίες πρώην σατανιστῶν».
16. «Ὁμάδες ἀσυμβίβαστες μὲ τὴν Ὁρθόδοξη πίστη», ἔκδ. Ζ΄ Πανορθόδοξου Συνδιασκέψεως (Ἀλίαρτος 20-26/9/1995).
17. «Ναζισμὸς μὲ ἄλλο πρόσωπο. Μεθοδεύσεις ὀλοκληρωτικῶν αἱρέσεων καὶ παραθρησκευτικῶν ομάδων».
18. «Ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων. Προβληματικὴ καὶ στρατηγική».
19. «Νεοσατανισμὸς. Ὁρθόδοξη θεώρηση καὶ ἀντιμετώπιση».
20. «Ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας. Πρακτικὸς ὁδηγὸς γιὰ τὴν οἰκογένεια».
21. «Τὸ Νόημα τῆς ζωῆς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
22. «Καταστροφικὲς λατρεῖες στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἡ νομικὴ ἀντιμετώπισή τους».
23. «Αὐτογνωσία, αὐτοπραγμάτωση, σωτηρία».
24. «Ρωμαιοκαθολικισμὸς, Προτεσταντισμὸς καὶ Ὁρθοδοξία».
25. «Ἀφιέρωμα στὸν π. Ἀντώνιο Ἀλεβιζόπουλο» ἔκδ. Π.Ε.Γ.
26. Μοναχῆς Ἀντωνίας, «Νεοπεντηκοστιανοὶ στὴν Ἑλλάδα», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
27. Νικολάου Σταυριανίδη, «Θρησκευτικὴ Ἐλευθερία», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
28. Νικολάου Σταυριανίδη, «Θεοσοφία - “Νέα Ἐποχὴ”», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
29. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη, «Σχεδιάγραμμα Ὁρθόδοξου Κατηχήσεως», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
30. Ἰωάννου Μηλιῶνη, «Ναὶ ἢ ΟΧΙ στὸ Χάρι Πότερ;», ἔκδ. Π.Ε.Γ. (ἔκδ. Δ΄).
31. Λεωνίδου Ἰ. Φιλιππίδου. «Ἡ Παγκόσμιος προσδοκία Θεανθρώπου Λυτρωτοῦ», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
32. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη, «Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Ἑβδομάς», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
33. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», Γενικὴ θεώρηση, (τεῦχος 1ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
34. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», Καμπάλα κ.λπ. (τεῦχος 2ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
35. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀλλημεία» (τεῦχος 3ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
36. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀποκρυφιστικὲς Ὁμάδες», Ροδόσταυροι κ.λπ. (τεῦχη 4ο-10ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
37. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Νεοαποκρυφισμὸς», (τεύχη 11ο-15ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
38. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Μαγεία», (τεύχη 16ο-20ο), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
39. «Σατανιστικὲς παγίδες» (σειρά Β΄), ἔκδ. Π.Ε.Γ.
40. Κυριακοῦ Κυριαζόπουλου, «Σαιεντολογία», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
41. Κωνσταντίνου Χολέβα, «Ποιοὶ καὶ γιατί ἀμφισβητοῦν τὴν Ἑλληνορθόδοξη παράδοση;», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
42. Ἄννας Μπουρδάκου, «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά. Ἀπὸ τό Α στὸ Ω», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
43. π. Κυριακοῦ Τσουροῦ, «Ὁ Νεοπαγανισμὸς τῆς “Νέας Ἐποχῆς”», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
44. Χρήστου Ταγαράκη, «Εἶναι ἡ γιόγκα σωματικὴ ἀσκήση-γυμναστική;», ἔκδ. Π.Ε.Γ.

Βιβλία ἄλλων ἐκδόσεων ποὺ συνιστοῦμε

1. «Ἡ Ὁμοιοπαθητικὴ ἀσυμβίβαστη μὲ τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη», ἔκδ. Π.Ε.Γ Βορείου Ἑλλάδος, (ἔξαντλήθηκε). Ὑπάρχει στὴν ἱστοσελίδα: www.orthodoxnet.gr/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=41
2. Μοναχοῦ Ἀρσενίου Βλιαγκόφτη, «Σύγχρονες Αἱρέσεις. Μία πραγματικὴ ἀπειλή», ἔκδ. Παρακαταθήκη (τηλ. 2310 222511).
3. Βουδιστικὲς αἱρέσεις στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», ἔκδ. Παρακαταθήκη (τηλ. 2310 222511).
4. Μ. Ε. Johnes, α) «Ὁ Νίκ Μάρβελ καὶ ὁ πόλεμος μὲ τὸ θηρίο», β) «Ὁ Νίκ Μάρβελ καὶ ὁ μαρμαρωμένος βασιλιάς», γ) «Ὁ Νίκ Μάρβελ καὶ τὸ νησί τῆς Ἀφροδίτης», ἔκδ. Κ. Ε. Δ., Ἰ. Ν. Ἁγίου Νικολάου Πατρῶν (τηλ. 2610 275022).

Τὰ βιβλία διατίθενται στὰ βιβλιοπωλεῖα. Ἄν δὲν τὰ βρίσκετε μπορεῖτε νὰ ἀπευθυνθεῖτε στὴν Π.Ε.Γ, τηλ. 210 6396665, προκειμένου νὰ σᾶς ἀποσταλοῦν ἐπὶ ἀντικαταβολῇ.